

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

MITÄ PITÄÄ MUISTAA?

Tapahtuman teon opas innoittajana

Laura Taberman

Kulttuurituotannon koulutusohjelma (240 op)

Toukokuu 2010

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Laura Taberman	Sivumäärä 39 ja 2 liitesivua
Työn nimi Mitä pitää muistaa? – Tapahtumanteon opas innoittajana	
Ohjaava opettaja Juha Iso-Aho	
Työn tilaaja Loimaan kulttuuripalvelut	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyöni on toiminnallinen ja työelämälähtöinen. Se koostuu monesta osasta. Keskiössä on talven 2008–2009 aikana toimitettu nuorille suunnattu <i>Mitä pitää muistaa?</i> – tapahtumatuotannon opas sekä sen esittelytilaisuus. Työ käsittelee produktin prosessia, peilaa sitä teoreettiseen viitekehykseen sekä arvioi sen käyttöä nuorten näkökulmasta. Opinnäyte on laadittu Loimaan kulttuuripalveluille tilauksesta.</p> <p><i>Mitä pitää muistaa?</i> -opas laadittiin digitaaliseen muotoon mahdollisimman helppokäyttöiseksi. Se pyrittiin laatimaan aikaa kestäväksi. Lisäksi tavoitteena oli tehdä siitä ulkoasultaan helposti lähestyttävä. Työ tehtiin kahden hengen voimin – toinen oli vastuussa teknisestä puolesta ja toinen ajantasaisen informaation keräämisestä sekä tekstin kirjoittamisesta.</p> <p>Tässä kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyrin saamaan vastauksen tutkimuskysymykseen. Toimiiko tapahtumatuotannon opas sosiokulttuurisena innoittajana ja jos niin millä tavalla? Peilaan tehtyä opasta ja sen käytettävyyttä teoreettiseen viitekehykseen sekä haastatteluilla kerättyyn palautteeseen. Haastattelun yhdeksää henkilöä, jotka valikoitiin oman ryhmänsä edustajina – esimerkiksi musiikinopettaja, yhdistysaktiivi, musiikin aktiiviharrastaja, nuori tyttö tai poika. Tutkimuksen teoriana olen käyttänyt Paulo Freiren vapauttavaa pedagogiikkaa, sosiokulttuurista innostamista sekä kulttuurista nuorisotyötä.</p> <p>Opinnäytteen produkti tehtiin silmälläpitäen Loimaan elävän musiikin yhdistystä. Tavoitteena oli tarjota kyseiselle yhdistykselle sekä Loimaan nuorille toimiva opas työkaluksi käyttöön.</p> <p>Haastatteluissa ilmeni, että opas on käytännössä toimiva, innostava ja helppokäyttöinen. Peilattaessa tehtyä opasta teoriaan ja haastatteluihin olen tullut tulokseen, että opas ei yksin ole riittävä työkalu sosiokulttuurisen innostamisen projektin onnistumiseksi vaan se vaatii myös paljon muuta. Sen toivotaan synnyttävän lisää aktiivista toimintaa Loimaan seudulla. Yhteisöllisyyttä ja osallisuutta pohdittaessa tuli selvästi esille se, että primäärisesti osallisuus on aina ihmisestä itsestä lähtöisin – ei ulkopuolisesta tekijästä. Ulkopuolinen tekijä voi kuitenkin lisätä ihmisen innostusta osallisuuteen.</p>	
Asiasanat sosiokulttuurinen innostaminen, yhteisöllisyys, osallisuus	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Laura Taberman	Number of Pages 39
Title What must be remembered? – Event production -guide as a sociocultural animation	
Supervisor Cultural services of municipal of Loimaa	
Mentor Juha Iso-Aho	
Abstract <p>This is a functional and working life based thesis. The thesis was assigned by the Cultural Services of the municipality of Loimaa. In the centre of the research is an event production guide named "Mitä pitää muistaa?" (What must be remembered?) and the event where it was published. The guide was compiled during winter 2008-2009.</p> <p>The guide reflects the theoretical background of the research. The research question of the study was: Does the guide work as a sociocultural animation and if so how? The guide was evaluated in specialist interviews. The information gathered from interviews was compared with the theoretical background of the research.</p> <p>The theoretical frame of the thesis is based on the pedagogical theories of the Brazilian pedagogue Paulo Freire, theory of sociocultural animation and related concepts of these theories.</p> <p>The thesis was written to help the live music organization of Loimaa, Loivari ry, which was founded at the same time as the project was in progress. The goal was to create a guide that would serve as a tool for the organization and the young people in Loimaa. Hopefully it would give rise to new cultural events in the Loimaa area. The guide was published in an electronical form on a DVD. The structure of the guide was kept simple, so that the guide would be easy to use. The information in the guide was chosen and compiled so that it would withstand the test of time.</p> <p>The specialist interviews revealed that the guide works well in practice, it is a good to give some inspiration and also easy to use. According to both the theory and the interviews, the guide in itself is not a sufficient factor for sociocultural animation, but it works as a handy tool in the process of sociocultural animation. It may encourage people to become more active in cultural communities. Yet it was evident that primarily the courage for participating is always something that comes from inside a person, not from an external source.</p>	
Keywords sociocultural animation, community, involvement	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
1.1 Aiheen valinta	5
1.2 Tutkimuksen toteutus	5
2 KOHTI INNOSTUMISTA	6
2.1 Freire ja tie dialogiin	
2.2 Sosiokulttuurinen innostaminen ja yhteisöllisyys	6
2.2 Kulttuurinen nuorisotyö	14
3 MITÄ PITÄÄ MUISTAA? - PRODUKTI JA PROSESSI	16
3.1 Työn taustat - Loimaan kulttuuripalvelut, Loivari ja bändikartoitus	17
3.2 Produkti ja sen toteutus - Oppaan toimitus ja sen esittely	20
3.3 Tekniset ominaisuudet sekä sisältö	24
3.4 Haasteet - Opas jakoon ja ajan hampaat	24
4 HELPPOKÄYTTÖINEN OPAS INNOITTAJANA?	27
4.1 Kipinästä tulta ja osaksi yhteisöä	23
4.2 Oppaan soveltaminen käytännössä	27
4.3 Tukea ja turvaa	29
5 TUTKIMUKSEN TULOKSET JA POHDINNAT	33
5.1 Limittäin, lomittain - oppaan toivotut vaikutukset	33
5.2 Oppaan tulevaisuus?	34
LÄHTEET	36
LIITTEET	38
Liite 1: Mitä pitää muistaa? -opas	
Liite 2: Julkistamistilaisuuden ohjelma	
Liite 3: Oppaasta kerätyn palautteen haastattelurunko	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni taustalla oli kiinnostukseni kunnallisen tason kulttuuritoimintaa kohtaan ja kuinka sitä toteutetaan nuorten keskuudessa. Toivoin myös saavani aikaiseksi jotain konkreettista sekä aikaa kestäväää - loimaalaista nuorisoa silmälläpitäen. Keväällä 2008 kysyin Loimaan kulttuuripalveluilta onko heillä tarjota lopputyölle aihetta.

1.1 Aiheen valinta

Opinnäytteeni muotoa pohdittiin yhdessä, Humakin lehtoreiden, opiskelijatovereiden sekä Loimaan kulttuurisihteerin, Juhani Heinosen, sekä musiikinohjaaja, Petri Vainiotalon, kanssa. Lopulta se muotoutui toiminnalliseksi opinnäytetyöksi. Tästä sai alkunsa monivaiheinen, -tahoinen sekä kiinnostava prosessi, jonka oli tarkoitus auttaa Loimaalle perustettavan elävänmusiikin yhdistyksen taustatyössä. Harjoitteluni aikana Loimaan kulttuuripalveluissa syksyllä 2008 tein Loimaan seutukunnan bändeistä kartoituksen, joka oli varsinaisen opinnäytetyöni niin kutsuttua alkua.

Toiminnallisen opinnäytteeni produkti sai varsinaisen muotonsa syksyllä 2008. Toimitin Loimaan kulttuuripalveluiden toimesta nuorille suunnatun helppokäyttöisen tapahtumatuotannon oppaan ja järjestin sen esittelytilaisuuden, joka pidettiin tammikuussa 2009. *Mitä pitää muistaa?* -opas laadittiin työkaluksi nuorille, jossa tausta-ajatuksena oli omaehtoinen toiminta. Opasta tehdessä ajatukseni olivat selkeät sen kantavista voimista – vaikka niillä ei ollut vielä siinä vaiheessa teoreettisia käsitteitä nimetty. Tavoitteena oli tarjota toimiva ja helppokäyttöinen työkalu nuorille.

1.2 Tutkimuksen toteutus

Noin puoli vuotta julkistamisen jälkeen opasta jaettiin erilaisille toimijoille ja ihmisille. Heitä pyydettiin perehtymään oppaaseen ja muutama päivä sen jälkeen haastattelin heitä. Haastateltavat valittiin arvioimaan tehtyä opasta oman harrastuskenttäänsä, ammattinsa tai ikäluokkansa edustajina. Haastatteluilla keräsin palautetta oppaan

toimivuudesta ja tarpeesta. Osa haastateltavista vastasi niin sanotusti asiantuntija-arvioita ammattinsa tai tapahtumajärjestämisen kokemuksensa puolesta. Haastatellut olivat puolistrukturoituja eli teemahaastatteluja. Koska haastateltavat edustivat tietynlaisia ryhmiä ja palautteen toivoin olevan vilpitöntä, oli teemahaastattelu oiva menetelmä. Halusin luoda haastattelusta välittömän ja avoimen keskustelunomaisen tilanteen. Siten se mahdollistaisi syvempiä analyysejä ja palautteita oppaasta ilman haastattelutilanteen luomia paineita.

Peilaan kerättyä palautetta tutkimukseeni ja produktiin. Tutkin nuorille suunnatun tapahtumatuotannon oppaan toimivuutta sosiokulttuurisen innostamisen, yhteisöllisyyden, sekä kulttuurisen nuorisotyön työkaluna. Tehty tutkimus on kvalitatiivinen. Kerätty palaute ja aineisto käyvät dialogia. Pysin myös analysoimaan opinnäytteeni toiminnallista osiota – mikä onnistui, mitä olisi voitu tehdä paremmin ja minkä vuoksi.

2 KOHTI INNOSTUMISTA

Jotta Mitä pitää muistaa? – opasta voisi tarkastella innostamisen työkaluna tai innostajana, on tutustuttava sosiokulttuurisen innostamisen teoriaan ja siihen vaikuttaviin taustatekijöihin, edellytyksiin sekä tavoitteisiin. Avaan käsitteitä brasilialaisen pedagogin Paulo Freiren (1921-1997) problematisoivan kasvatuksen teoriasta, jossa teemoina ovat muun muassa dialogi, praxis ja lukutaito. Käsitteet ovat keskeisiä kyseisen työn näkökulmasta. Freiren teoriat vaikuttavat vahvasti myös sosiokulttuurisen innostamisen ideoissa. Puran yhteisöllisyyden ja osallisuuden sisältämiä merkityksiä ja yhteyksiä tässä teoreettisessa viitekehyksessä. Käsitteelen kevyesti mitä on kulttuurinen nuorisotyö. Se sitoo työn sisällön yhteen – opinnäytteeni toiminnallisen osion, teorian sekä työn toivotut tavoitteet.

2.1 Freire ja tie dialogiin

Freiren kasvatusteoria ponnistaa lukutaidosta, joka on avain vapauttavaan kasvatukseen, dialogiin ja praksiin. Ne ovat teitä maailman ymmärtämiseen sekä yhteisöl-

liseen, osallistavaan ja innostavaan kasvatukseen. Ymmärtääkseen sosiokulttuurisen innostamisen sisältöjä, teoriaa sekä käytäntöjä on ymmärrettävä Freiren käsitteistöä.

Freiren kasvatustietoa ja sosiokulttuurista innostamista rinnastaakseen, on tiedostettava erot tallettavan ja kriittisen eli problematisoivan kasvatuksen välillä. Sekä näihin eroihin liittyvät tekijät. Se miksi nämä erot ovat tämän työn yhteydessä sisäistettävä juontaa työn luonteesta. Analysoitava opas on suunnattu nuorille omaehtoiseen toimintaan, jota syntyy osallistavassa sosiokulttuurisessa innostamisen projektissa. Sosiokulttuurisen innostamisen teorian pohjalla on Freiren teoriaa problematisoivasta kasvatuksesta, jossa toimitaan dialogisessa subjekti-subjekti suhteessa. Tallettavassa kasvatuksessa oppilaat ovat objekteja, joille opettajat subjektina valmistelevat annettavan tiedon tallettavaksi sellaisenaan. Ilman dialogia tai reflektiota. Oppilaat ovat täytettäviä säiliöitä, jonne tieto kaadetaan valmiina ja oppilaat opettelevat tiedon mekaanisesti ulkoa kyseenalaistamatta. Tallettavassa kasvatuksessa ei ole tilaa dialogille sillä käsiteltävä tieto annetaan ylhäältä alas ja siitä syystä se on vieraannuttavaa. Täten tallettavassa kasvatuksessa ei voida soveltaa myöskään praksista, joka on ihanteellista sosiokulttuurisessa toiminnassa. (Freire 2005, 73, 75-80.)

Praksis on tietotaitoa, jossa käytäntöä tai toimintaa jatkuvasti reflektoidaan sen ympäristöön tai yhteiskunnallisiin olosuhteisiin. Kyse on tietoisesta käytännöstä tai tietoisesta toiminnasta. Kun praksiksen toiminta otetaan kriittisen tarkastelun kohteeksi, syntyy tällöin aito praksis. Toiminta on inhimillistä silloin kun se on tietoista toimintaa eikä vain tekemistä ilman ajatusta. Oppaan sisällöissä on tiedot siitä, miten praksiksen mukaan voi toimia. Sieltä löytyvät tiedot kuinka luoda tausta-ajatus sille mitä tehdään ja kuinka sen ajatuksen mukaan tulisi toimia, vaikka kyseisiä neuvoja oppaassa ei olekaan nimetty praksikseksi. (mt., 34,55, 69.)

Problematisoivassa eli vapauttavassa kasvatuksessa ovat opettaja ja oppilas yhdessä subjekteina tuottamassa uutta tietoa praksiksessa ja dialogia hyödyntäen. Ihminen voi olla aidosti inhimillinen vapauttavan kasvatuksen myötä sillä hän voi toimia kysyvän mielen ja käytännön kautta. Sen kautta pääsee etsimään tietoa, muutosta ja luovuutta, joka syntyy oman oivalluksen kautta. Opas tarjoaa apua siihen kuinka kyseistä muutosta pystyy toteuttamaan. (mt., 73, 75-80.)

Tallettavassa kasvatuksessa on havaittavissa kaksi vaihetta. Ensimmäisessä vaiheessa kasvattaja valmisteleo opetettavan asian erillisessä tilassa oppilaista. Ja toisessa vaiheessa kasvattaja selittää tiedon oppilaille, jotka sen ottavat vastaan ilman havainnointia tai kyseenalaistamista. Tieto ei siis ole yhdessä problematisoinnin kautta kerättyä tai havainnointia. Problematisoivassa kasvatuksessa ei erotella kasvattajaa ja opiskelijaa, joka tarkoittaa sitä, että molemmat ovat havainnoijia ja työostävät dialogissa tietoa tai toimintaa. (mt. 86.)

Maailmassa olemisen ja maailman ymmärtämisen teoria on vahvasti sidoksissa problematisoivaan kasvatukseen ja sen onnistumiseen. Maailma on meitä ympäröivä todellisuus, joka on jatkuvassa muutosprosessissa. Maailma on siis yhtä kuin kaikki meitä ympäröivä todellisuus ja sen arvot, ideologiat sekä myös sen fyysinen todellisuus. Maailmaa tarkastellaan siten, että ihminen on yhteinen osa maailmaa, josta on vastuussa, eikä abstrakti tarkastelun kohde. Tästä seuraa tietoisuus maailmasta. Ihmisen reflektoidessaan itseään ja maailmaa samanaikaisesti havainnointiympäristö laajenee ja sen seurauksena huomaa asioita joihin ei ennen ole kiinnittänyt huomiota. (Freire 2005, 87-92.)

Freire (2005) on sanonut, että ilman ihmistä ei ole maailmaa (mt, 88). Maailmassa olemisen teoria on tässä yhteydessä mielestäni oleellinen sillä sosiokulttuurisen innostamisen projektia ei voi toteuttaa ilman tietoisuutta itsestään, ympäristöstään sekä historiasta. Kulttuurista nuorisotyötä toteutettaessa on tiedostettava nuoren maailma sekä kyseisen työntekijän osattava asettaa oma maailmansa suhteessa nuoren maailmaan. Oppaan käytön näkökulmasta on tapahtumaa toteutettaessa oltava tietoinen tapahtuman teemaa koskevasta maailmasta sekä sinne toivottavan yleisön maailmasta. Käsiteltävää maailmaa ja sen käsitettä ei voi olla ilman maailmaa luonutta ihmistä. Se on tietoisuutta siitä, minkälainen jonkun oma maailma on ja mistä se muodostuu – kyseistä maailmaa ei voi olla ilman sitä luonutta ihmistä. (Lehtimaja 2006, 32.)

Freiren problematisoivan kasvatuksen teorian keskiössä on lukutaito. Joka ei tarkoita vain mekaanista sisälukutaitoa vaan sen merkitys on syvempää. Lukutaito käsittää tietoisuuden itsestään, muista ihmisistä sekä maailmasta. Se on laajempi kokonaisuus kuin kirjoitettu sana. Sanalle on annettava merkitys ja se on ymmärrettävä, jotta

lukutaito syntyisi. Se on edellytys viestinnälle ja kommunikoinnille, jotka taas ovat väyliä dialogille. Mielestäni on Freiren teoriaa ymmärrettävä jo taustalla vaikuttavista yksinkertaisista termeistä alkaen. Ymmärtääkseen lukutaidon ja sanan merkityksen tämän työn yhteydessä, on nähtävä yhteys, ettei oppaaseen ja sen ideoihin sekä tarjoamaan maailmaan voi perehtyä ja syventyä ilman lukutaitoa. Oppaan tietoja sisäistäessä ja käyttäessä on se väylä dialogiin ja praksikseen. (Lehtimaja 2005, 24, 44-25.)

Dialogi on kaksisuuntaista viestintää, jonka taustalla on sana. Aito sana syntyy praksiksessa, joka on tietoista toimintaa. Se vaatii rinnalleen tietoisien toiminnan sekä reflektion. Aitoa dialogia voi syntyä vain niiden välillä, jotka puhuvat samanarvoisina toisilleen. Se on yhteyttä saman asian äärellä olevien ihmisten välillä eikä vain pelkkää keskustelua. Dialogi on tie muutokseen sekä yhteiseen oppimiseen ja toimintaan pyrkivien ihmisten kohtaamista. Onnistuakseen dialogi edellyttää rakkautta maailmaa ja ihmisiä kohtaan, joka on jo itsessään dialogia ja omistautumista yhteiselle asialle. On oltava myös uskoa muihin ihmisiin. Dialogi, joka perustuu rakkaudelle, nöyryydelle ja uskolle on tasavertaista sekä synnyttää sen osapuolten keskinäistä luottamusta. Se lähentää ihmisiä luomaan uutta. Nämä ovat edellytyksiä voidakseen toimia sosio-kulttuurisen innostamisen parissa. Opas ei operoi tekijänä dialogissa, mutta se voi edesauttaa sen onnistumisessa esimerkiksi neuvoillaan tiedottamisesta tai työryhmän kokoamisessa. (Freire 2005, 95-100.)

Antialogisuus valloittaa. Tällöin toimijat eivät ole tasa-arvoisessa asemassa. Jolloin esimerkiksi kulttuurisessa mielessä toinen osapuoli valloittaa toisen sanat eli ilmaisu-kyvyn ja kulttuurin. Tämä tukahduttaa valloitetujen luovuuden ja vapauden itseil- maisuun. Toimivassa ja luovuutta synnyttävässä dialogissa ei ole subjektia, joka hal- litsee objektia vaan problematisoivalle kasvatukselle ihanteellisesti vuorovaikutuk- sessa kohtaavat subjektit. ”Kulttuurinen valtaaminen johtaa vallattujen kulttuuriseen epäaitouteen. He alkavat mukautua valtaajien arvoihin, normeihin ja päämääriin (mt. 170)” Laaditun oppaan tavoitteena oli tehdä Loimaan kulttuuripalveluille toimiva työ- kalu, jota jakaa nuorille heidän kulttuurisen toiminnan tueksi. Täten kulttuuripalvelut eivät pyri valloittamaan vaan kannustamaan nuoria luomaan omia arvoja, normeja ja päämääriä. Jos nimenomaista kannustavaa toimintaa ei kehitettäisi vaan mielivaltai- sesti luotaisiin kulttuurista aktiviteettia, joka on nuorille suunnattu ilman dialogia nuor-

ten kanssa, olisi se siten valloittavaa eikä kannustaisi nuoria kehittämään omaa luovuttaan. Tämä on yksi niistä syistä ja lähtökohdista, jotka oppaan laatimisen taustalla oli. (mt., 153-154, 169, 189-199.)

Problematisoiva kasvatus pyrkii kehittämään kriittistä havainnointikykyä maailmasta ja ihmisen omasta olemisestaan maailmassa eli omassa elinympäristössään, ajassa ja kulttuurissa. Siinä ymmärretään ihmisen vaillinaisuus ja jatkuvassa muutosprosessissa oleva todellisuus jonka myötä kasvatuksesta tulee jatkuva prosessi. Ihminen siis ei ole täydellinen vaan kehittyy ja oppii jatkuvasti sekä katsoo tulevaisuuteen. Lisäksi kehittyvän ihmisen on ymmärrettävä omaa ja maailman historiaa, jotta voisi muodostaa toiminnalleen lähtökohdat ja tavoitteet sekä auttaa kriittisen ajattelunsa kehittymistä. Nuorten mahdollisesti aloittaessa omaa toimintaansa on heidän ymmärrettävä, että kaikkia taitoja ei tarvitse osata valmiiksi vaan ne kehittyvät tekemisen myötä. Opaskaan ei kaikkeen tapahtuman tekemiseen liittyviin kysymyksiin anna vastauksia. Sieltä on spesifi ja hyvin laaja tieto jätetty pois, koska se olisi liioiteltua tämänkaltaisessa helppokäyttöiseksi tarkoitettussa oppaassa. Eli opaskin on vaillinaisen, mutta siellä on lähteitä lisätiedon etsimiseen. (mt., 80-85.)

2.2 Sosiokulttuurinen innostaminen ja yhteisöllisyys

Kulttuuri on oleellisesti sitä, että ihminen arkipäivässään etsii vastauksia. Vastaukset rakentuvat yhteisön kulttuurin pohjalle sillä perusteella, että kaikki ihmiset ovat sivistyneitä. Inhimillinen aktiviteetti, osallistuminen ja toiminta ovat kulttuurin oleellisia elementtejä ja on ihmiselle kuuluva tietoinen valinta. Kansaa ei ole ilman kulttuuria. (Kurki 2000, 55-56.)

Sosiokulttuurista innostamista voidaan hyödyntää millä tahansa ihmisen elämään liittyvällä osa-alueella. Kulttuurisessa nuorisotyössä ovat sosiokulttuurinen innostaminen, yhteisöllisyys, omaehtoisuus sekä osallisuus tärkeitä tekijöitä. Innostamisen avulla tavoitellaan sosiaalista muutosta, jonka tavoitteena on ihmisten ja heidän yhteisöjensä laadulliseen parantamiseen. Innostaminen vaikuttaa ihmisen herkistymisen prosessiin. Se herättää ihmisen tietoisuutta, organisoii toimintaa ja liikuttaa. Innostaminen lisää vuorovaikutusta, kehittää subjekti-subjekti – suhdetta ja edistää sosiaalista kommunikaatiota. (mt., 19-20.)

Kurki viittaa J.V Merinon useaan otteeseen teoksessaan *Sosiokulttuurinen innostaminen*. Merinon mukaan on innostamisella kaksi päätavoitetta.

1. ”Herätetään henkiin elämää siellä, missä sitä ei ole” eli luodaan liikettä, huolestuneisuutta, levottomuutta ja tuetaan aloitteellisuutta, asioiden täytäntöönpanoa, itenäistä toimintaa ja vastuuntuntoa. Tämä on erityisesti ammatillisen innostajan haastava tehtävä.
2. ”Toinen tavoite on ”tukea ja saada liikkeelle niitä kykyjä, jotka jo ovat olemassa”, vaikka ne olisivatkin heikot ja tiedostamattomat. Motivoidaan, herätetään, vahvistetaan ja koordinoidaan yksilöiden ja ryhmien kykyjä ja voimia sekä heidän osallistumistaan sosiaaliseen kasvatukselliseen toimintaan.”

(Kurki 2000, 23.)

Sosiokulttuurisella innostamisella voidaan ihmisiä aktivoiden vaikuttaa elävöittäen ja voimaa antaen. Ihmisten liikuttamiseen vaikuttaa hyvin monet tekijät ja niistä tulee olla tietoinen aloittaessa innostamisen prosessia. Sen lähtökohdat ovat kahden käsitteen ympärillä. *Kulttuurinen demokratisaatio* pyrkii toimimaan välittäjänä taiteen ja ihmisten välillä ja sen tavoitteena on saavutettavuus. Saavutettavuudella tarkoitetaan, että kaikilla ihmisillä esimerkiksi iästä, sukupuolesta, sosiaalisesta statuksesta, asuinpaikasta, varallisuudesta tai terveydestä riippumatta olisi mahdollisuus kulttuurin pariin. Eli kulttuuri olisi kaikkien ulottuvilla. *Kulttuurinen demokratia* merkitsee ihmisten omaa osallistumista, jossa sosiokulttuurinen innostaminen toimii käynnistäjänä. Sen tavoitteena on lisätä osallistumista, jossa ihmiset ovat toimijoita sekä oman elämänsä ja siten myös kulttuurinsa tuottajia. Kulttuurisen demokratian periaate hyväksyy sen, että kulttuuri on inhimillistä käyttäytymistä ja kaikkien oikeus. Innostaminen pyrkii kulttuuriseen demokratiaan. (mt, 14.)

Kulttuurisen demokratisaation ja demokratian käsitteiden valossa näen, että *Mitä pitää muistaa?* –opas toimii välittäjänä taiteen ja ihmisen välillä. Kyseinen opas on täten osa kulttuurista demokratisaatiota, mutta se pyrkii sosiokulttuurisen innostamisen myötä synnyttämään kulttuurista demokratiaa. Täten onkin hyvä perehtyä tarkemmin sosiokulttuurisen innostamisen tekijöihin ja prosessiin, jotta voisi soveltaa ja ymmärtää paremmin kuinka kyseinen opas voisi synnyttää tavoiteltavaa kulttuurista demokratiaa.

”Innostamisen varsinainen teoreettinen runko muodostuu Merinoa mukaillen kahdeksasta piirteestä, joiden pitäisi näkyä kaikessa innostamisen toiminnassa:

1. *Innostaminen on sellaista sosiaalista toimintaa, jonka avulla pyritään sosiaalisen liikkeen aikaansaamiseen ja sosiaalisen muutoksen luomiseen ja vahvistamiseen.*
--
2. *Innostaminen on sellaista kasvatusta, joka juurtuu aktiiviseen ja osallistavaan pedagogiikkaan sekä siitä nousevaan metodologiaan.*
--
3. *Innostamisen tavoitteena on kulttuurinen demokratisaatio ja kulttuurinen demokratia.*
--
4. *Innostaminen luo ja vahvistaa sekä autonomisten sosiaalisten ryhmien että toimivien ryhmäprosessien syntymistä.*
--
5. *Innostaminen koostuu sellaisista sosiaalisista käytännöistä, jotka saavat aikaan aloitteellisuutta, osallistumista sekä toiminnan ja sen pohdinnan vuorovaikutusta.*
6. *Innostaminen on sosiaalisen intervention teknologiaa.*
--
7. *Innostaminen on sellaisten resurssien etsintää, jotka mahdollistavat yksilöiden ja ryhmien identiteetin ja pääosan vahvistamisen omassa kulttuurisessa ja sosiaalisessa kehyksessään oman yhteisönsä ja alueensa sisältä.*
--
8. *Innostaminen on yksilöllisen ja ryhmien välisen kommunikaation järjestelmä.*
--. ” (Kurki 2000, 24-28).

Eli Merinon innostamisen rungon mukaan sosiaalisen liikkeen ja muutoksen aikaansaaminen ovat ensisijaisesti ihmisestä itsestään lähtöisin. Ihminen luo omasta arkipäivästään kulttuurista ja sosiaalista liikettä. Tämän myötä tavoitellaan ihmisten välisen hierarkkisten suhteiden murrosta sekä vahvistetaan avointa dialogia, jotka mahdollistavat valinnanvapautta. Innostamisen tavoitteen eli kulttuurisen demokratian saavuttamisen onnistumiseksi, on ymmärrettävä kaikkien kulttuurisia tarpeita sekä kunnioitettava ja ymmärrettävä niitä. (Kurki 2000, 24-28.)

Innostamisen kulmakiviä on ryhmäidentiteetin ja ryhmittäytymisen vahvistaminen, jonka tavoitteena on, ettei ammatillista innostajaa enää tarvittaisi vaan ryhmien tavoitteellinen toiminta jatkuisi itsenäisesti ja omaehtoisesti. Siinä tuetaan omaaloitteisuutta yksilön ja ryhmän tasolla. Korostetaan luovia, aktiivisia ja kokemuksellisia metodeita toiminnassa, jotka tähtäävät pysyviin ja jatkuvaan muutosprosesseihin. Innostamisessa on mukana myös tekninen, eli teoreettinen menetelmä, elementti johon sisältyy aatteellis-filosofinen kehys sekä innostamisen prosessissa tarvittavat käytännön tekniikat. Prosessissa on oltava ymmärrys ihmisestä sekä yhteiskunnasta, jotta suunnittelu ja päämäärätietoinen toiminta olisivat tuloksellisia. Merinon rungossa on hyvin tiivistetysti sosiokulttuurisen kaikki toiminnan elementit, mutta ymmärtääk-

seen niitä paremmin, on niiden sisältöihin ja merkityksiin paneuduttava hieman syvällisemmin. (mt., 24-28.)

”- - innostamisella on kattava ote yhteisöllisyyden kaikkiin ilmiöihin (mt., 33).”

Innostamisen prosessin elementit ovat aina Kurjen viittaaman Gilletin mukaan samat, ne ovat niin sanottuja rakennepuita ja niitä on seitsemän. Kyseiset rakennepuut ovat havaittavissa oppaan sisällöissäkin – tosin ilman aktiivista tekijää, mutta teoreettisina neuvoina.

”1. *Tekeminen (le faire)* eli miten inhimillinen ryhmä organisoidaan ja miten sen tavoitteisiin pyrkiminen järjestetään.

--

2. *Osallistajat (le participant)* eli ne, jotka saavat aikaan toimintaa, osallistujiin kuuluvat myös innostajat.

--

3. *Aika (le temps)*, jona tavoitteet saavutetaan.

--

4. *Instituutio (l'institution)* eli sosiokulttuurisen toiminnan juridispoliittinen tausta.

--

5. *Sosiaalinen suhde (le lieu social)*, joka rakentuu samalla kertaa sekä ryhmän sisällä että ulkopuolisiin.

--

6. *Strategia (la stratégie)* eli keinojen sopeuttaminen tavoitteiden saavuttamiseen.

--

7. *Filosofia (la philosophie)*, joka on toiminnan taustalla.”

(Kurki 2000, 73-76.)

Innostamisella on kolme tehtävää, joissa innostajalla on eri tavoitteisia tehtäviä ja niitä toteutetaan eri keinoin. Tehtävät vaihtelevat innostamisen projektin sekä itse innostajastakin riippuen. Ensimmäinen on teknisesti painottunut, jonka tavoitteet ovat taloudellisissa tai teknisissä asioissa. Sen tavoitteisiin pääsemiseksi kehitetään fyysisiä ja älyllisiä kykyjä, tuetaan osallistujien vapaata ilmaisua, kehitetään sosiaalisia suhteita ja vastuunottoon yhteisössä. Tässä toiminnallinen innostaja saa ryhmän uskomaan, tuottamaan, rakentamaan ja tekemään. Toinen on ryhmän toiminnan helpottajana toimiminen. Innostaja toimii organisoijana ja on tavoitteiden sekä metodien asiantuntija. Hän on ryhmän kommunikaation rakenteen luoja sekä dialogin ja refleksion rakentaja. Tavoitteena tämän kaltaisella innostajalla on selkeyttää tavoitteita, mielipiteitä, koordinoita ja valita toiminnalle sopivat strategiat. Hän yhdistää ihmisiä toisiinsa sekä yhteiskuntaan. Kolmantena innostajan tehtävänä voisi mainita valaistumisen, joka on sidoksissa osallistujien tunteisiin, asenteisiin ja motivaatioon. Tämä

pyrkii vapauttamaan puhetta sekä asettamaan tavoitteita, joka vaikuttaa ryhmän kiinteeseen ja edistää projektissa muiden tehtävien toteutumista. (mt., 77-80.)

Innostamisen toiminnan kannalta peruskysymyksiä ovat: ketkä ovat osallisina? Mitä toiminta koskee? Miksi? Miten ja minkä avulla? Näiden kysymysten avulla voidaan tarkkaan määritellä niiden ihmisten taustat joiden halutaan osallistuvan toimintaan, projektin praksis, tavoitteet sekä metodit ja konkreettiset osatekijät. Sosiokulttuurinen toiminta on aina osallistavaa ja yhteisöllistä. Kyse ei ole innostamisesta jos suunnittelu ei ole yhteistä. Edellä mainittuja kysymyksiä neuvotaan oppaassakin pohtimaan tapahtuman toteutusta suunnitellessa. (Kurki 2000, 92-96, 120.)

Aito yhteisö rakentuu Kurjen mukaan siten, että toiminta tapahtuu ihmisten kesken yhdessä tiedostaen parempi arki ja vaalien laadukasta suhdetta toisiinsa sekä yhteiskuntaan. Sen toiminta on yhteisten arvojen sekä intressien ohjaamaa, joka koontuu yhteen tiettyä tarkoitusta varten. Sen rakenteellisen muodon tunnusmerkkejä ovat solidaarisuus, avoimuus ja uudistuminen. (mt.129-130.)

Herkistymisen ja motivoinnin myötä syntyy aitoa osallistumista. Herkistymisellä tarkoitetaan ihmisten herättämistä heidän arkipäivässään ja saamaan aikaiseksi tietoisuutta sen aktivoimiseksi. Motivointi on puolestaan hieman enemmän kuin herkistyminen. Sen avulla herätellään tiettyjä intressejä ja yritetään kiinnittää huomio johonkin sellaiseen toimintaan, joka heille on merkityksellistä oman elämänsä kannalta. Huomion kiinnittymisen jälkeen ihmisillä herää tarve saada lisää tietoa häntä ympäröivistä asioista ja omasta elämästään. Opas toimii motivoinnissa herättäjänä hyvin. (Kurki 2000, 133.)

2.3 Kulttuurinen nuorisotyö

Perusteiltaan innostaminen on selvästi kasvatuksellista toimintaa sillä siinä on havaittavissa sosiaalisen kasvun elementtejä, sosiaalisen tietoisuuden herättämistä ja lujittamista ja sosiaalista sitoutumista. Freiren mukaan kasvatus tulee aina olla profeetalista eli tulevaisuuteen tähtäävää. Pedagogiikan olisi nähtävä yhteys käytännön ja teorian välillä juuri tietyssä yhteiskunnallisessa kontekstissa, jolloin se voitaisiin mää-

ritellä ”*kulttuuriseksi toiminnaksi vapautuksen puolesta*”. Kasvatuksellisessa prosessissa on siten yhteisöllistä osallistumista. Innostamisen funktiot ovat koulun ulkopuolella eli vapaa-ajassa. Tämän määritelmän puitteissa opas on kulttuuriselle nuorisotyön toteutukselle oiva apu. Oppaan herättäessä innostusta ja rohkeutta tapahtuman tekoon tapahtunee se kyseisen henkilön vapaa-ajalla. Kulttuurinen nuorisotyö on osaltaan myös sosiokulttuurista innostamista, koska siinä käytetään elementtejä esimerkiksi kasvatuksellisista, ilmaisullisista, kulttuurisista sekä sosiaalisista aktiviteeteista. (Kurki 2000, 39-42.)

”- - kulttuurikasvatustyö kietoutuu hyvin läheisesti kasvatuksen erityiskysymyksiin kriittiseen ajatteluun kasvamisesta. Kulttuurikasvatustyötä toteuttavien tahojen on oivallettava, ettei yksilön valinnan problematiikka kosketa vain ulkokohtaisesti ja idealistisesti yksilönmahdollisuutta aktiivisuuteen ja monipuolisiin mahdollisuuksiin. Kasvattajan rooliin kuuluu myös eettinen pohdinta siitä, milloin yksilöä koskevia valintoja voi ajatella tehtävän toisen puolesta. Kuka valinnat ja päätökset tekee, miten ja mitkä seikat niihin vaikuttavat, on pohjimmiltaan valtakysymys, joka kulttuuritoiminnassa tulee aina ottaa huomioon.” (Kalhama, Kitola & Walamies 2006, 13.)

Kulttuurisen nuorisotyön lähdemateriaalina käytin internetissä olevaa kulttuurisen nuorisotyön sivustoa, www.kulttuurinennuorisotyö.net. Sivuston ylläpitäjinä ovat kulttuurisen nuorisotyön parissa toimivia ammattilaisia hyvin laajalta kentältä. Mainiolla sivustolla on paljon informatiivisia artikkeleita aiheeseen liittyen sekä paljon lähdemateriaalia.

Tuliainen viittaa esseessään Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskuksen työryhmän määritelmiin kulttuurisesta nuorisotyöstä. Kulttuurisella nuorisotyöllä pyritään nuorten vapaa-ajan aktiviteettien kautta vahvistamaan nuorten ilmaisutaitoja sekä luovaa osaamista. Nuoret ovat tämänkaltaisessa toiminnassa ensisijaisesti subjekteja. Se rakentuu vuorovaikutuksellisiin suhteisiin joiden puitteissa nuorilla on mahdollisuus osallisuuteen, itseilmaisuun sekä omien arvojen ja tunteiden vapaaseen ilmaisuun. (Tuliainen 2005.)

Tuliainen on esseessään käyttänyt lähteenään myös Suomen Kuntaliiton julkaisua *Sivistyksen avaimet* -julkaisua, johon olin itsekkin perehtynyt ennen Tuliaisen tekstin lukua. Tuliainen kirjoittaa esseessään seuraavanlaista: ”kulttuurinen nuorisotyö mainitaan luvussa: Liikunta ja nuorisotyö – hyvinvoinnin välineitä. Julkaisun mukaan vapaa-aikapainotteisesta nuorisotyöstä on siirrytty nuorten elinolojen kokonaisvaltai-

seen kehittämiseen, kulttuuriseen nuorisotyöhön ja kansalaistoiminnan sekä osallisuuden tukemiseen (Luukkainen 2002, 80). Mielestäni kunnissa nuorisotyö kytketään liiankin usein yhteen liikunnan kanssa, yleensä nuorisotyön kärsiessä kytköksestä.” Mielestäni Tuliaisella on osuva näkemys asiasta, joka joissakin kunnissa saattaa pitääkin paikkansa, mutta näen Loimaalla asian olevan toisin. Loimaalla kulttuuri-, nuorisoyhteisö- ja liikuntapalvelut tuottavat tasapuolisesti nuorille suunnattuja palveluita ja niitä pyritään kehittämään – kuten Sivistyksen avaimet -julkaisussa mainittiin. Mainitsemani kolme tahoaa toimii nähdäkseni mainiosti yhdessä Loimaan kunnassa. Kulttuuri ja liikunta ovat yhtä arvokkaita ja molempia käytetään ympäristöinä nuorisotyölle. Vaikka laatimani opas toimitettiin Loimaan kulttuuripalveluiden alaisena, se tarkoitettiin alusta asti myös muunlaisten kuin vain kulttuuristen tapahtumien oppaaksi. Tällä tavalla saa ylitettyä kunnan palveluiden sisäisiä rajoja ja tuotettua kunnan asukkaille palveluja laajemmin. (Tuliainen 2005.)

Tuliainen viittaa Cederlöfiin, jonka mukaan kulttuurinen nuorisotyö on vapaata kulttuurista toimintaa, mutta funktiot toiminnalle on julkisessa nuorisotyössä perusteltava selvemmin. Opasta toimittaessa oli meillä selkeä päämäärä. Tarjota nuorille työkalu, jotta he voivat toimia omilla ehdoillaan ja luoda omaa kulttuuria. Työkalu laadittiin hyvää harkintakykyä käyttäen. Eri asia on kuinka oppaan käteensä saaneet nuoret sitä todellisuudessa hyödyntävät. (mt. .)

Tuliaisien mukaan ”kulttuurisen nuorisotyön ehdot nuoren kannalta täyttyvät, jos se tapahtuu pedagogisena prosessina. Tärkeintä nuoren kannalta ei ole kulttuurisen nuorisotyön tuotos, vaan se prosessi, jonka aikana nuori tuo esille omia näkemyksiään, toimii vuorovaikutuksessa muiden kanssa sekä kokee onnistumisen tunteita.” Tämä ilmeni myös haastatteluissa, joita tein palautteen saamiseksi oppaasta. Tärkeintä ei ole täydellinen lopputulos vaan se, että on yhdessä tehty jotain ja opeteltu uusia asioita.

3 MITÄ PITÄÄ MUISTAA? – PRODUKTI JA PROSESSI

Aloittaessani syksyllä 2008 opinnäytteeni produktia visioni ei ollut selkeä eikä sillä ollut päämääriä. Vaikka tavoitteeni toteuttaa loimaalaisille nuorille tai nuorien kanssa jotain oli selkeä, ei keino sen tavoitteen toteuttamiseksi ollut. Onnekseni projekti sai edetessään suunnan ja merkityksen. Työ muuttui tavoitteelliseksi toiminnaksi, jossa en ollut enää yksin vaan sain tukea, kannustusta ja neuvoja. Tässä osiossa kerronkin opinnäytetyöni produktista ja sen prosessista sekä siihen vaikuttaneista asioista.

Paulo Freiren mukaan kaikki kulttuurinen toiminta on suunnitelmallista ja järjestelmällistä, jonka vuoksi näillä toiminnoilla on taustallaan teoria, joka määrittelee sille tavoitteet ja siten myös menetelmät. Kulttuurinen aktiviteetti vaikuttaa täten säilyttäen tai muuttaen yhteiskuntarakenteeseen. (Freire 2005, 199.) Suunnitelmat oppaan luomiseksi ja esittelyyn laadittuani, olin tehnyt itselleni kartan, joka auttoi kulkemaan askel kerrallaan kohti määränpäättä. Tavoitetta kohti vei ajatus Loimaalaisille nuorille tarjottavasta työkalusta.

3.1 Työn taustat – Loimaan kulttuuripalvelut, Loivari ry ja seutukunnallinen bändikartoitus

Opinnäytteeni tilaaja oli Loimaan kulttuuripalvelut. Tarjotessani opinnäytettäni Loimaan kulttuuripalveluille oli selvää, että perehdyn tilaajan ympäristöön ja haen täsmennystä tehtävälle opinnäytteelle työssäoppimisen myötä ennen opinnäytteen tekoa. Tarkoitus oli nähdä ja kokea kuinka Loimaan kulttuuripalveluissa toimitaan, mitä siellä tehdään ja miten. Myös siellä toimivat henkilöt kiinnostivat, millaisia ihmisiä Loimaan kulttuuripalveluilla on töissä ja mitä heidän työnkuvaansa kuuluu. Harjoitteluni alkoi 11.8.2008 ja kesti 2008 syyskuun loppuun. Kyseisessä harjoittelussa organisoin ja laadin opinnäyteproduktini taustalla vaikuttavan alueellisen bändikartoituksen syksyn 2008 aikana. Bändikartoitus tehtiin Loimaan kulttuuripalveluiden toiveesta Loimaan uutta elävän musiikin yhdistystä, Loivari ry, silmälläpitäen. Se tarjottiin yhdistykselle sen alkuun avustamiseksi. (Taberman 2010.)

Loimaa on perustettu 1969 ja sijaitsee Lounais-Suomessa. Aukkaita kunnassa on reilu 17 000. Vilkas harrastustoiminta takaa sekä nuorisolle että varttuneemmalle väelle mielekästä tekemistä. Loimaan kaupunki ja kunta yhdistyivät 2005 vuoden alus-

sa. Toinen merkittävä liitos on ollut vuonna 2009 alussa kun Alastaron ja Mellilän kunnat liitettiin Loimaan kaupunkiin. (Loimaa.fi, 2010.)

Loimaan kulttuuripalveluilla työskentelee kulttuurisihteerit Juhani Heinonen sekä musiikinohjaaja Petri Vainiotalo. ”Kuntien kulttuuritoimintalain mukaan kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalvelujen tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä. Lailla ei enää ole minkäänlaista suoraa ohjaavaa vaikutusta siihen, kuinka kulttuurihallinto kunnassa olisi järjestettävä eikä myöskään tässä toiminnassa tarvittavien kulttuuri-työntekijöiden määrään.” (Luukkainen 2002, 77-78.) Heinosen työnkuvaan kuuluu hyvin laaja-alaisesti kulttuuritoiminnan hallinnointi Loimaalla. Esimerkiksi tapahtumien järjestäminen, kunnan äänentoistolaitteiston huolto, rahoitusasioiden hoito ja kulttuuriasioissa neuvominen sekä yhteistyön ylläpito erilaisten tahojen kanssa kuuluvat hänen työhönsä. Vainiotalon titteliä, musiikinohjaaja, ja työnkuvaa ihmetellään usein koska titteli ei ole kovin yleinen. Hän tekee yhteistyötä Heinosen kanssa kunnan tapahtumien järjestelyissä, sekä ohjaa ja koordinoi Loimaan soittokuntaa sekä organisoii Loimaan musiikkiopiston toimintaa yhdessä sen henkilökunnan kanssa. Tarvittaessa Loimaan kulttuuripalveluilla on lisäksi projektityöntekijöitä. (Taberman 2010.)

Vainiotalo ja Heinonen hoitavat Loimaan kaupungin alaisia kulttuuri-asioita yhdessä palvelusihteerin Pirjo Päivärinnan kanssa, sekä kuntaan yhdistettyjen Alastaron ja Mellilän kulttuuriasioista vastaavien henkilöiden kanssa. Myös nuorisotoimet tekevät tiivistä yhteistyötä kulttuuripalveluiden kanssa. Harjoitteluni aikana sain havaintojeni perusteella useaan otteeseen todeta, että Loimaan kulttuuripalveluiden tunnelma ja toiminta on ainutlaatuista sekä välitöntä. Ovet Heinosen ja Vainotalon toimistoihin ovat aina auki ja sinne voi poiketa kun he paikalla ovat. (Taberman 2010.)

”Suunnitteluosallisuus on tieto-osallisuutta syvällisempää. Sillä tarkoitetaan kuntaorganisaation ja kuntalaisten välistä, valmisteluun liittyvää vuorovaikutusta, mikä toteutuu esimerkiksi yhteissuunnittelun sekä kaupunki- ja kuntafoorumien kautta. Kaupunkifoorumi on kaikille kiinnostuneille avoin keskusteluareena, jolla erilaiset mielipiteet kohtaavat. Sen tavoitteena on tarjota puolueeton tila asukkaiden, kansalaisjärjestöjen ja –ryhmien sekä hallinnon, elinkeinoelämän ja tiedeyhteisöjen väliselle vuorovaikutukselle. Näin se edistää kansalaiskeskustelun ja – osallisuuden edistämistä yleisesti, ei pelkästään hakien ratkaisua tiettyyn asiakaskysymykseen.” (Harjula ym. 2004, 7.)

Näen, että Heinosen toimisto olisikin kunnan kulttuuritoiminnan kannalta niin sanottu kaupunkifoorumi. Loimaalla on hyvät mahdollisuudet toteuttaa mitä erilaisimpia ideoita yhdessä kulttuuripalveluiden kanssa, ja kunta kulttuurisihteerin kannustamana tukee hyvin laaja-alaisesti hankkeita. Pienemmässä kunnassa kaikki ideat toteuttajineen ovat tärkeitä, jotta kunnassa vireä toiminta pysyisi yllä. Yksi merkittävistä kulttuuripalveluiden tehtävistä onkin kannustaa luovuuteen sekä tarjota ja luoda sille mahdollisuuksia. Kunta myöntää yhteisöille ja yksityishenkilöille toiminta-avustuksia sekä tarjoaa myös neuvoja ja tiloja toimintaan. Loimaan kulttuuripalveluiden tehtäviin kuuluu tukea paikallista kulttuuria. (Loimaa.fi, 2010).

Laaditun bändikartoituksen fokus oli Loimaan alueella vaikka siitä ilmoitettiin myös Seutukunnallisesti. Alue koostui Loimaan lisäksi Auran, Kosken Tl, Marttilan, Oripään, Pöytyän ja Tarvasjoen kuntia. Kartoituksen teosta lähetettiin alueen kouluihin ja kirjastoihin ilmoitukset sekä tiedotteet. Tiedote laitettiin myös Loimaan ja SENU:n, seutukunnallinen nuorisotoimi, internet-sivustoille. Lisäksi paikallislehti, Loimaan Lehti, teki työn alla olevasta kartoituksesta artikkelin. Kartoitukseen etsin tietoa internetin hakupalvelimista, sosiaalisilta foorumeilta sekä otin yhteyttä tuntemiini alueen muusikoihin, joilta sain lisätietoa. Kartoitus rajattiin koskemaan kevyen musiikin bändejä ja toimijoita, sillä Vainiotalo työnsä puolesta tuntee klassisen musiikin kenttää Loimaalla jo valmiiksi. Ikäluokka kartoituksessa rajattiin nuorisoon. Lopputulos tehdyssä kartoituksessa oli pienelle kunnalle mainio – aktiivisia bändejä kirjattiin 27. (Taberman 2010.)

Tehty kartoitus laitettiin Loivari ry:n internetsivustolle ja se tehtiin selkeään tarpeeseen sekä käyttöön. Sen toivotaan tuovan verkostoitumista mukanaan sillä nyt Loimaan musiikkikentällä toimivat henkilöt ovat enemmän tietoisia muistakin toimijoista. Kartoitusta tehdessäni saamani palaute soittajilta oli innostunutta sekä kannustavaa. Kirjasin paljon muusikoita ja bändejä, joista Loimaan kulttuuripalveluissa tai Loivari ry:n jäsenillä ollut tietoa ennestään. (mt. .)

Loimaan uusi elävän musiikin yhdistys, Loivari ry, pyrkii lisäämään bändien ja soittajien esiintymis- ja harjoittelumahdollisuuksia. Lisäksi Loivari järjestää tapahtumia ja koulutusta. Yhdistys perustettiin kesällä 2008. (Loivari ry 2009.)

3.2 Produkti ja sen toteutus - Oppaan toimitus ja sen esittely

Mitä pitää muistaa? – opas tehtiin intensiivisessä ja hyvin tiukassa aikataulussa. Aloittaessani sen työstöä minulla oli vain kevyt aavistus siitä millainen käynnistyvä prosessi tulisi olemaan. Oppaan suunnittelun aloitin syyskuussa 2008. Tällöin tein tarkemmat suunnitelmat ja rajaukset oppaan sisällöistä sekä päätöksen siitä, että aloittaessani kirjoitustyötä, joka perustuu ammattitaitooni, teen sen kunnolla. Opas tuli pitämään sisällään ohjeistuksen tapahtuman tekemiseen eli muun muassa budjetoinnin, sponsoroinnin, apurahojen hakemisen, markkinoinnin ja tiedotuksen, aikataulutuksen, työnjaon ryhmässä sekä erilaisten lupien ja apurahojen hakuun neuvoja. Tarkoituksena on kirjoittaa selkeä ja helposti lähestyttävä teksti esimerkkeineen.

Oppaan laatimiseen sain Loimaan kulttuuripalveluiden kulttuurisihteeriltä Juhani Heinosen sekä musiikinohjaaja Petri Vainion talolta vapaat kädet. Minulle painotettiin alusta alkaen, että kyse on vastuullani olevasta projektista. Oppaan muodosta ensimmäinen ajatus oli yhdessä Heinosen ja Vainion talon kanssa suunniteltu. Se oli vihkonen, joka olisi liitettyinä bändikartoituksen yhteyteen jonkinlaiseen muovikansiin. Alkaessani keräämään materiaalia syksyllä 2008 opasta varten ja pohtiessani sen toteutusta tarkemmin tuloin tulokseen, ettei vihkonen olisi tarpeeksi laadukas ja aikaa kestävä. Lokakuussa 2008 pidimme palaverin, jossa päätimme yhdessä Heinosen kanssa muodon olevan digitaalinen, jotta sen voisi mahdollisesti siirtää myös verkkoon.

Heinonen ehdotti muistitikulle laitettavaa tiedostoa. Hänestä oli mainio ajatus, että pieni ja jaettava tikku sisältäisi oppaan. Tikussa olisi voinut olla myös Loimaan logo. Jos työ olisi tehty muistitikulle, olisi ollut mahdollista, että tiedosto olisi poistettu tikulta. Siten olisi se myös mahdollisesti mitätöinyt laadittavan oppaan tavoitteet luoda kestävää informaatiota. Toinen vaihe oppaan formaatin valinnassa oli, että opas tehdään dvd-muotoon ja myös muutama kirjallinen versio. Oppaan digitaalisen formaatin valinnalle perusteluna oli, että se on tarpeeksi houkutteleva nuorille sekä ajallisilta resursseiltaan mahdollinen toteuttaa. Opas oli tarkoitus esitellä tammikuun alussa.

Projektissa minun lisäksi oli Stiina Lerkki Loimaalta, joka opiskeli Loimaan Ammatti-instituutissa media-assistentiksi. Sain Stiinan mukaan projektiin 3.11.2008. Projektissa tarvitsin apua oppaan taitossa, graafisessa suunnittelussa sekä sen saattamisessa dvd- tai cd-rom -muotoon. Roolini projektissa oli tuottaa oppaan sisällöt, tehdä aikataulus sekä huolehtia rahoituksesta. Tuottamastamme materiaalista oli tarkoitus laatia sellaista, että sen voisi mahdollisesti saattaa digitaalisen lisäksi myös painettuun muotoon. Stiina teki oman osuutensa työstä opinnäytetyönään.

Oppaan kirjoittamisessa oli tiukka aikataulu. Se tapahtui 10.11.2008-1.1.2009. Tässä ajassa oli kirjoitettava helppokäyttöinen ja ulkoasultaan moitteeton opas. Koin sen olevan mahdotonta, sillä en nähnyt olevani riittävän hyvä kirjoittaja, jotta se olisi kannattavaa tällaisena projektina tuottaa. Luuloni kumottiin oitis. Tuttavani ja luokkatoverit olivat tukenani ja lupasivat oikolukea sekä antaa palautetta kaikesta tuotetusta tekstistä. Alustavan sisällysluettelon ja luvatus palautteen pohjalta laadin työaikataulun Stiinalle ja minulle. Stiinan työskentelyyn vaikutti suuresti kuinka tuotan tekstiä. Oppaaseen muodostui kahdeksan pääkohtaa ja niille alaotsikoita. Kirjoitukselle oli aikaa seitsemän viikkoa. Jaoin kirjoitusprosessin siten, että aloitan vaativimmasta osiosta ja kirjoitan osion viikkoa kohden. Stiinalle toimitin materiaalia taitettavaksi ja oppaan tiedostoon sisällytettäväksi valmistumisen mukaan, osio kerrallaan. Lopuksi tarkistimme vielä sisällöt sekä yhteensopivuuden.

Kirjoittaminen oli huomattavasti raskaampaa, mitä olin sen oletanut olevan. Olin aiemmin tottunut työryhmien kanssa tapahtumia tuottaessani yhteisöllisiin ja vuorovaikutuksellisiin projekteihin, joten kirjoittaminen oli myös huomattavasti yksinäisempää työtä. En ollut lainkaan valmistautunut niin yksinäiseen työprosessiin. Se oli mielestäni absurdia, ottaen huomioon, että työstin opasta työkaluksi yhteisölliseen toimintaan. Aikatauluni kirjoituksessa petti jo ensimmäisen osion aikana. Työstin opasta koko joululoman, lukuun ottamatta jouluaattoa ja uudenvuoden aattoa. Lomalla työskentelyllä sain aikataulun pitämään.

Tekstiä luodessa tuli vastaan monia ongelmia. Toistoa tämän kaltaiseen tekstiin muodostuu helposti, varsinkin kun sen prosessointiin ja uudelleen muokkaamiseen ei ollut paljon aikaa. Minulle ominainen tapa luoda tekstiä ei ollut sopiva kyseiseen oppaaseen. Lauseeni olivat liian pitkiä ja sanajärjestykset outoja. Luomisprosessin

alussa oli myös vaikeaa huomata omien mielipiteiden heijastusta tekstin taustalla, joita tämän kaltaisessa oppaassa ei saisi olla. Tekstin luomisen lisäksi ongelmanani oli vanha ja huono tekstinkäsittelyohjelma tietokoneellani, jonka oikolukuohjelma ei toiminut. Saatuaani ensimmäisistä teksteistä palautetta sain myös neuvoja millaisiin asioihin minun kannattaa kirjoittaessani kiinnittää huomiota. Mitä pidemmälle kirjoitusprosessi eteni, sitä enemmän kehityin kirjoittajana.

Oppaasta suunnitellut painetut versiot jätimme marraskuun 2008 lopulla pois projektista. Muutamaa painatettua opasta ei ollut järkevä lähteä toteuttamaan. Niiden vuoksi ei kannattaisi käynnistää painokonetta ja Stiinan koululla käsityönä toteutettavista oppaista ei olisi tullut edustavia. Päätimme keskittyä siihen, että teemme mahdollisimman laadukkaan digitaalisen oppaan. Mitä pidemmälle työme eteni, sitä laajempi, kunnianhimoisempi sekä laadukkaampi siitä tuli. Levyjä teetettiin sata kappaletta. Oppaan kustannukset sivukuluineen ottivat Loimaan kulttuuripalvelut vastuulle. Oppaan teettämisen lisäksi kuluja projektissa oli esittelytilaisuuden matkakuluissa ja tarjoiluissa. Saimme levyn teettämiseen hyvän tarjouksen Jyväskyläläisestä Avecom -nimisestä firmasta, jolle valmis opas toimitettiin postitse ja he teettivät kopiot parissa päivässä ja postittivat paketin meille. Opas oli valmis 30.12.2008 ja se lähetettiin Jyväskylään 31. joulukuuta. Ongelmia materiaalin toimitukselle tuotti ennen julkaisua arkena olevat pyhäpäivät.

Toimitetun oppaan lisäksi osana opinnäytettä oli oppaan julkistamistilaisuus 7.1.2009. Alustavasti olimme suunnitelleet, että järjestämme oppaan oheen suuremman seminaarin, jossa alueen kulttuuritoimijoita pitäisi case-tyylisiä esittelyitä tai esittelisivät omaa toimialaansa. Isompi seminaari päätettiin muuttaa pienimuotoisemmaksi esittelytilaisuudeksi 21.10.2008. Suunnitelmaan sisältyi järjestää esittelytilaisuus paikkaan, jonne nuorilla olisi matala kynnyks tulla. Paikaksi valittiin Loimaan nuorisotalo.

Esittelytilaisuudesta järjestettiin kodikas. Toiveena oli avoin keskustelu ilman paineita ja nuorten paikalle saapuminen. Tilaisuudesta laitoin kutsuja Loimaan kunnan kulttuuritoimijoille sekä kouluille. Heinonen toimitti medialistalleen laatimani tiedotteen. Lisäksi tapahtumasta ilmoitettiin printeillä, joita vein alueen kouluille ja nuorisotaloille. Tavoitteena saada tieto alueen nuorille, jotta heitä tilaisuuteen tulisi.

Ohjelma laadittiin noin kuukautta ennen tilaisuutta. Pyysin puheenvuoroja Vastakulttuuriklubin toiselta päätuottajalta Heikki Huhtaselta sekä Loimaan uuden elävän musiikin yhdistyksen, Loivari ry:n, sihteeriltä Hannele Wiléniltä. Heidän lisäksi esittelin tehdyn oppaan, sen taustalla vaikuttavat asiat sekä tavoitteet. Ohjelmassa oli myös nuoren paikallisen muusikon, Siiri Laaksosen, muutaman laulun esitys.

Esittelypäivä ei sujunut suunnitelmien mukaan. Mennessäni nuorisotalolle tekniikkaa asentamaan oli siellä ikkunaremontti juuri aloitettu, tilassa johon esittelytilaisuus oli suunniteltu pidettäväksi. Siirsimme tilaisuuden sen viereiseen huoneeseen, joka oli huomattavasti pienempi. Esittelytilaisuudessa oli tarkoitus jakaa oppaita, mutta ne eivät olleet pyhäpäivien vuoksi vielä saapuneet perille. Päätimme ottaa osallistujien yhteystiedot ja toimittaa oppaat heille jälkikäteen postitse. Ennen esittelytilaisuutta totesimme myös tekniikan olevan toimimatonta, mutta sekin saatiin avustajien kanssa nopeasti hoidettua kuntoon. Vaikka ennen esittelytilaisuutta oli ongelmia, niin itse tilaisuus oli onnistunut. Pienestä kunnasta huolimatta oli median edustajia paikalla enemmänkin. Nuoria saapui muutama paikalle. Yhteensä tilaisuuteen osallistujia oli 12 henkeä.

Tilaisuudessa kerättiin nimetön palaute lomakkeilla. Annettu palaute oli positiivista. Se miellettiin avoimeksi, rennoksi ja hyödylliseksi. Puheenvuoroja pidettiin onnistuneina, case-esimerkkejä ja musiikkiesitystä toimivina. Oppaasta annetussa palautteessa opas nähtiin tarpeelliseksi ja hyväksi tuotteeksi kulttuuripalveluilta.

”Kulttuuripalveluissa on kyse toisaalta ns. kulttuuridemokratian periaatteesta eli mahdollisuudesta omista lähtökohdista tapahtuvaan toimintaan ja toisaalta kulttuurin demokratisoinnista eli laadullisten palvelujen tarjoamisesta mahdollisimman monelle.” (Luukkainen 2002, 77.) Vaikka oppaan luomisprosessi ja esittelytilaisuuden järjestely eivät olleet prosesseina onnistuneimpia ja helpoimpia itsenäisesti hoidettavia asioita, niin lopputulokset molemmissa olivat hyvät. Pyrimme toimimaan kulttuurin demokratisoinnin periaatteiden mukaisesti. Tuotteet olivat kaikkien tarjolla ja tieto niistä pyrittiin saamaan kaikille. Jälkeenpäin voisin verrata opinnäytteeni toiminnallista osiota sosiokulttuurisen innostamisen kaltaiseksi. Kävin Stiinan kanssa jatkuvaa dialogia subjekti-subjekti -suhteessa opasta luodessa ja me opimme yhteisessä projektissa

toisiltamme. Innostimme myös muita mukaan toimintaan, kuten valokuvaajan ja esitelytilaisuuden puheenvuorojen pitäjät.

3.3 Tekniset ominaisuudet sekä sisältö

Oppaan teknisille ominaisuuksille haimme Lerkin kanssa suuntaa ja muotoa yhdessä hänen tultua produktin laadintaan mukaan. Koska en omaa yhtä vahvaa teknistä tietoutta kuin Lerkki, näin parhaaksi, että annan hänelle suuntaavia ajatuksia ja ideoita siitä millainen sisällön pitäisi olla ulkonäöllisesti sekä toiminnaltaan. Hän taas vaihtoehtoisesti kertoi minulle miten ideat pystyy todellisuudessa teknisesti toteuttamaan sekä antoi minulle viitteitä siihen millä tavalla minun kannattaa oppaan muotoa pohjata. Lerkki toteutti teknisen puolen oppaasta yhdessä ideoimamme pohjalta.

Koska oppaasta haluttiin helppokäyttöinen, valittiin sen ohjelmaksi Flash. Sillä pystyi tekemään näyttävän, vaikkakin yksinkertaisen, ulkoasun. Ohjelman ja levyllä olevan oppaan tiedoston oli oltava riittävän pienikokoinen, jotta kaikenlaiset tietokoneet ja dvd-soittimet sitä pystyi soittamaan. Sillä jos levyllä oleva tiedosto olisi ollut liian suuri, eivät kaikki koneet olisi sitä välttämättä pystynyt toistamaan koska koneiden prosessorit eivät olisi olleet riittävän tehokkaita ohjelmalle.

Oppaan ilme haluttiin kirjamaiseksi, mutta silti moderniksi. Ratkaisu tähän oli laatia niin sanottu kotisivu-mallinen ulkoasu. Levyä toistettaessa aukeaa oppaalle oma tiedosto, jonka saa samalla tavalla auki kuin minkä tahansa tiedoston omalta tietokoneelta, ja se tulee näytölle omassa ikkunassaan. Tässä ikkunassa on pohja, jolla on muutamia eloa tuovia kuvia, jotka valittiin siten, etteivät ne olisi häiritseviä. Vasemmalla puolella ikkunaa sijaitsee oppaan valikko, joka on jatkuvasti esillä, jotta tiedon selaaminen olisi mahdollisimman helppoa. Kun oppaan tietoja selaa, vaihtuu pohjan päällä olevassa tasossa sivu – kuten kirjassa. Ikkunan oikeassa alakulmassa on nuolinäppäin jonka avulla sivuja voi myös selaila.

Kuvat oppaaseen valittiin suuresta valikoimasta, jotka paikallinen nuori valokuvaaja antoi käytettäväksi. Kuvaaja on kuvannut paljon bändejä, tapahtumia ja muuten musiikkiin liittyviä kuvia. Materiaalin saimme digitaalisessa muodossa levyllä, josta ne oli

myös helppo laittaa oppaaseen ja käytettävät otokset oli levyltä helppo valikoida. Kuvat ovat tärkeä elementti tämän kaltaisessa oppaassa, joka on nuorille suunnattu. Oikeassa kontekstissa kuvat tuovat lisätietoa sekä keventävät ajoittain raskastakin sisältöä. Ne lisäävät myös kiinnostusta oppaan sisältöön.

”Kuvat oli, niitä olis ehkä voinu olla enemmänki, kuvat oli mukavia ja se oli hyvinki selkee sellanen totanoinni, mää en oo ihan varma mille pohjalle se oli tehty, flashinä ilmeisesti? Noh, kuitenkin ni, et sitä oli helppo lukee ja kaikki valikot toimi niinko tosi sähäkästi ja semmonen hyvä kokonaisuus. Ettei oltu yritetty liikaa mitään hifi-juttuja sinne ja se oli totanoinni toimiva.” (Sainio 2009.)

Oppaan sisällä olevat tiedot pyrittiin laatimaan mahdollisimman yksinkertaisiksi ja helposti lähestyttäviksi – maallikoille luettavaan muotoon. Sillä nuorille suunnatussa tiedossa, joka on tarkoitettu vapaa-aikana käytettäväksi, ei voi liian syvälle esimerkiksi markkinoinnin ja rahoittamisen maailmaan. Siten opas ei olisi enää sen tarkoituksien ja tavoitteiden mukainen, helppokäyttöinen ja helposti lähestyttävä. Se ei tavoittaisi myöskään kohderyhmäänsä tällöin. Tarkemman oppaan kirjoittaminen olisi vaatinut enemmän aikaa projektiin. Tein muun muassa selkeän linjauksen esimerkiksi sen suhteen, että kaikkia markkinoinnin segmenttejä ei tarvitse avata. Tämän kaltaisessa oppaassa on riittävää kun tietää mitä on markkinointi ja miten sitä pääpiirteittäin toteutetaan. Myös muita oppaassa olevia tietoja edellä mainitun lisäksi pyrin yksinkertaistamaan. Haastatteluissa ilmeni, että tietoa on riittävästi ja monet olivat yllättyneitäkin siitä kuinka laaja tieto oppaassa on. Haastatelluista ainoastaan Torckeli mainitsi havainneensa joitakin häiritseviä kirjoitusvirheitä tekstissä.

”Niin siis teknisesti nimenomaan se oli niinko oikeenki toimiva. Ei hidastellu ja sit jos halus tarkistaa jotain aiempaa ni se oli helppoo, ku ne oli kaikki siinä vasemmalla ne linkit ja sit totanoinni. Tosiaan ei menty sillai liian pikkutarkasti mihinkä asioihin, että siinä ei sit tullu sellaista lakitekstiä. Sitä oli semmonen mukava ja helppo lukee.” (Sainio 2009.)

Innostamisen apuna käytettävistä metodeista ja tekniikoista Kurki mainitsee erilaisia ryhmätekniikoita, kommunikaation ja informaation tekniikoita sekä taiteen eri muotojen toteuttamisen keinot. Kommunikaation ja informaation tekniikat ovat rinnastettavissa laadittuun oppaaseen. Siitä mainitaan, että se on jaettavissa eri alaryhmiin esimerkiksi suullisiin, kirjallisiin, visuaalisiin sekä audiovisuaalisiin. Opas on edellä mainituista audiovisuaalinen sekä kirjallinen ja siinä on neuvoja kuinka kahta muuta

mainittua tekniikkaa voisi toteuttaa. Nämä tekniikat ja metodit toimivat siis täydentävästi keskenään. (Kurki 2000, 147–148.)

Oppaan sisällöistä ei haastatteluiden tulosten perusteella nähty puuttuvan mitään oleellista, mitä tämänkaltaisessa oppaassa olisi tarpeellista olla. Hakala vastasi haastattelussaan kysyttäessä mielipidettä mahdollisista puutteista, että odotti sen sisältävän liikkuvaa kuvaa. Dvd-formaatin perusteella Hakala oletti oppaan toimintojen olevan hieman erilaiset. Sillä dvd:t sisältävät liikkuvaa kuvaa ja opas tällaisenaan, ilman liikkuvaa kuvaa, olisi virallisesti nimitettynä cd-rom. Hakala ei kuitenkaan nähnyt kyseisen puutteen olevan oppaalle arvoa vähentävä tekijä. Hän totesi sen olevan todennäköisesti parempi, ettei liikkuvaa kuvaa ole, sillä se voisi viedä huomion itse oppaan asiasta. (Hakala 2009.)

3.4 Haasteet - Opas jakoon ja ajan hampaat

Projektin luonteeseen kuului, että luon oppaan Loimaan kulttuuripalveluille ja pidän esittelytilaisuuden. Tämän jälkeen materiaali on Loimaan kulttuuripalveluiden ja heillä on siten tarjota konkreettinen työkalu ja apu kuntalaisille, jotka tapahtumien järjestämisestä ovat kiinnostuneita. Valmiista oppaasta oli julkistamistilaisuuden jälkeen lehtiartikkeleita sekä tiedote Loimaan kaupungin Internet-sivuilla. Osa valmiista oppaista toimitettiin Loimaan nuorisopalveluille, jotka saivat tarpeen mukaan jakaa sitä henkilöille, joiden näkee sitä tarvitsevan. Kopioita vietiin myös kirjastoihin.

Haastatteluissa ilmeni, että harva oli laaditusta oppaasta ennen haastattelua tiennyt, vaikka siitä oli tiedotettu ja ollut lehtiartikkeleita. Mako ja Hakala korostivat haastatteluissaan markkinoinnin tärkeyttä myös tämän suhteen. Vaikka opas on ilmainen, niin sitä olisi voinut markkinoida tehokkaammin. Oppaan informaation aikaa kestävydestä haastatteluissa ilmeni, että kaikkea tietoa ei millään saa sellaiseksi. Edes lisäksi laitettut lähdetiedot eivät ole siihen riittäviä. Dvd formaattina saattaa vanhentua. Tähän myös Hannu Mäkelä viittaa esittelytilaisuuden jälkeen lähettämässään sähköpostissa. Mäkelän sähköpostissa on silti tiedonvanhentumiselle ehkäisevä ehdotus, joka lisää toivoa laaditun oppaan kestävyydelle.

” Se on mainio lähde teos. Olen itse järjestänyt paikkakunnalla vuosittain montaa tapahtumaa yli 15 vuotta. Sitä ennen soitin rokkia ympäri maailmaa rapiat 20v... Kantapään kauttahan nuo asiat on opittu. Hiljaista tietoa on siis valtavasti. Viranomaisiin päin tilanteet muuttuu jatkuvasti. Siksi tieto ei ole kirjassasi kovin pysyvää, vaikka miten tahtoisit. Hyvää työtä ei saa jättää nyt tähän, vaan tuo tieto pitäisi saada nettiin, vaikka Kaupungin tai Loivarin sivujen alaisuuteen jossa siihen voidaan tehdä ajan vaatimia lisäyksiä ja muutoksia. Painettu sana oli se sitten paperia tai poltettu datana levyille vanhenee se muutamassa vuodessa. Niin ja totutuista asioista poisoppiminenkin on oppimista.” (Mäkelä2009.)

4 HELPPOKÄYTTÖINEN OPAS INNOITTAJA?

Tämän tutkimuksen myötä olen havainnut, että laaditun oppaan sisältö kulkee lähes tulkoon samassa kaavassa, kuin sosiokulttuurisen innostamisen prosessi ja sen tekijöiksi määritellyissä niin kutsutuissa rakennepuissa. Oppaan voisi tämän myötä todeta toimivan innostamisenkaltaisessa tapahtuman tekemisessä ohjenuorana sekä toimivana apuna. Produkti ja projekti itsessään olivat ylhäältä alaspäin tyylistä toimintaa ilman dialogia. Työkalu itsessään on tarkoitettu dialogiseen toimintaan. Innostamisen toiminta tapahtuu lähtökohtaisesti ihmisten vapaa-aikana kuten sen aktiviteetitkin, joten sen kautta on hyvä löytää arkipäiväänsä yhä syvempää persoonallista merkitystä. (Kurki 2000, 147.)

Kurki kirjoittaa kirjassaan osuvasti kulttuurisen toiminnan merkityksellisyydestä. Sen pitäisi vastata kysymyksiin: ”Keitä me olemme, kuinka me suhtaudumme toisiimme ja koko yhteiskuntaan? Miksi me yleensä olemme olemassa?” (Kurki 2000, 59.) Sosiokulttuurisen innostamisen prosesseissa tätä pohditaan jo projektin suunnittelun asteella. Oppaan mahdollisesti innostaessa sosiokulttuurisen toiminnan kaltaisten tapahtumien järjestämiseen, tulee järjestäjillä eksistentiaalisia kysymyksiä käsiteltäväksi jossain vaiheessa projektiaan.

4.1 Kipinästä tulta ja osaksi yhteisöä

Haastatteluiden ja teoreettisen viitekehyksen myötä olen tullut tulokseen, että yhteisöön ja osallistavaan toimintaan tarvitaan ihmisen oma innostus ja mielenkiinto yhteisön maailmaa kohtaan. Kurki mainitsee teoksessaan, että vapaa-ajan lisääntyminen on osaltaan vaikuttanut innostamisen syntymiseen. Se on saanut kasvatuksellisia

ulottuvuuksia, sillä vapaa-ajan lisääntyminen suo mahdollisuuden persoonalliseen kehittymiseen ja rentoutumiseen. (Kurki 2000, 13.) *Mitä pitää muistaa?* –opas laadittiin omaehtoisen toiminnan työkaluksi ja tällainen aktiviteetti tapahtuu vapaa-ajalla.

Opas saattaa rohkaista ja antaa varmuutta osallistua yhteisölliseen toimintaan. Se voi myös sopivassa tilanteessa tarkasteltuna antaa nuorelle kipinän toteuttaa tapahtuman, josta olisi sosiokulttuurisen innostamisen prosessin mukana tuomaa yhteisöllisyyttä, dialogia sekä identiteetin vahvistumista. On hyvin vaikeaa arvioida, kuinka opas vaikuttaa yksittäisen nuoren innostumisen syntymiseen lähteä mukaan yhteisölliseen toimintaan. Jotta yksittäisen nuoren ryhmätoimintaan osallistumista voisi arvioidavan oppaan valossa tutkia, olisi sitä jaettava suuremmalle otannalle nuoria ja pyytää heitä tutustumaan oppaaseen. Tämän tutustumisen jälkeen voisi kyseisiltä nuorilta pyytää arvion loiko se heille halun osallistua ryhmäperusteiseen aktiviteettiin. Mielestäni yksittäisen nuoren yhteisölliseen aktiviteettiin osallistumisen innostumista tämän työn ja näiden haastatteluiden pohjalta ei voi varmuudella tutkia, sillä haastatteluiden otanta ei ollut tarpeeksi laaja nuorten kohdalta tai arviointiin käytettävä aika tarpeeksi pitkä. Siitä voi luoda vain arvauksia ja oletuksia.

” Tuohon on hyvin vaikea vastata. En tiedä, että käyttääkö hän, lähteekö hän ensin otamaan opasta liittyäkseen johonkin ryhmään tai organisaatioon vai ajatteleeko hän sen jotenkin toisin. Näkisin niin, että silloin tällainen opas on sekundääri toimi, jos ajatellaan, että yksilö, joka yksinään lähtee pyrkimään johonkin ryhmään, niin emmää usko, että silloin se tarvii siinä silloin opasta tukena. Ehkä se jotakuta voi auttaa. En kiistä sitä”. (Mako 2009)

Haastatteluiden perusteella voi todeta, että tilanteessa, jossa on olemassa jo valmis yhteisö, opas on oiva auttamaan ja synnyttämään innostuksen luoda ja toteuttaa tapahtuma. Tällöin syntyy myös ryhmän sisäisen yhteishengen vahvistumista. Tapahtumaa toteutettaessa on Kurjen mukaan ryhmässä oltava solidaarisuutta, avoimuutta, läsnäoloa, kunnioitusta sekä dialogia. Hänen mukaansa ei ole myöskään olemassa standardoituja ohjelmia, jotka sopivat kaikkialle, vaan toiminta tulee suunnitella ja luoda tiettyjä ihmisiä ja yhteisöjä ajatellen. Toimintaa varten on kartoitettava alueen mahdollisuudet, tarpeet ja resurssit. Sen syntymisessä ja synnyttämisessä on lähdettävä sieltä, missä ihmiset ovat, heidän elämänsä maailmastaan ja arkipäivästään. (Kurki 2000, 131, 136.)

”On tärkeää huomioida, että kuulumattomuus voi olla myös aktiivinen valinta, jonka avulla yksilö voi toteuttaa omaa henkilökohtaista ja kriittistä ympäristö ja kulttuurisuhdettaan (Kalhama, Kitola, Walamies 2006, 17).”

Edellinen viittaus myös täydentää haastatteluissa esiin tullutta. Kaikki eivät ole kiinnostuneita yhteisöllisestä aktiviteetista. Siihen ei voi kenenkään olettaa lähtevän mukaan eikä ketään siihen voi pakottaa. Kuten aiemmin on todettu, on ihmisestä itseltään lähtöisin, minkälaisista asioista on kiinnostunut ja tietoinen valinta, mitä haluaa tehdä. Tämä on kytköksissä Freiren generatiivisten teemojen sekä maailmassa olemisen teorioihin vahvasti.

4.2 Oppaan soveltaminen käytännössä

Osallistuminen ainoastaan ei ole tärkeää vaan toiminta, johon ihmiset osallistuvat jo alueella olemassa olevien ja sinne luotavien luontevien ryhmien kautta. Nämä ryhmät ovat kiinteä osa alueen toimintaa ja niillä on potentiaalia synnyttää lisää aktiviteettia. Yksi kantavista ajatuksista oppaan toimittamiselle on saada nuoria liikkeelle. Nuorten aktivoitumista ei kuitenkaan tehtyyn projektiin sisällytetty, joten haastatteluilla voi mitata vain toimitetun oppaan laatua. Sen todellisuudessa tapahtuva käyttö ja yhteisöllisyyden synnyttäminen jää arvauksien varaan. (Kurki 2000, 136.)

Oppaan käyttöä arvioidessa kävi haastatteluissa ilmi, että Loimaan kulttuuripalvelut oppaan taustaorganisaationa tuo vaihtelevasti ennakko-odotuksia, -käsityksiä ja –luuloja. Osa haastateltavista ei kiinnittänyt organisaation ja oppaan yhteyteen mitään huomiota, koska eivät tiedä tarkalleen, mitä kulttuuripalvelut Loimaalla tekevät. Toiset arvioivat sen tuovan lisäarvoa ja luotettavuutta koska taustataho on virallinen. Oli myös eriäviä mielipiteitä siitä, että tutustutaanko oppaaseen kyseisen tahon vuoksi. Osa koki, että Loimaan kulttuuripalveluiden nimi oppaassa voi nostaa kynnystä tarkempaan perehtymiseen. Sekä Wilénin, Hakalan että Silvennoisen mukaan voittaessaan ennakkoluulonsa ja tutustuessaan sisältöön, voi oppaaseen tutustunut henkilö yllättyä positiivisesti sisällön ollessa niin helposti lähestyttävä. Hakalan palautteessa sai myös merkittävän huomion laaditusta oppaasta, joka nosti tehdyn työn arvoa huomattavasti. Se on tuote, joka on koettu tarpeelliseksi.

”Siis...een, en määh usko, et se luo. Jos siinä on jonkun kaupungin leima niin saattaa se joillekin tyypeille aiheuttaa ennakkoluuloja, mutta jos epäilyksen voittaa aukaisemalla ton itse ohjelman taikka sen sisällön niin sit huomaa ettei siinä ole kaupungin intressit sen enempää yhtään. Se on niinko sellaista infoo, mitä nykyään julkisyhteisöjen pitäis enemmänki tuottaa.” (Hakala 2009.)

Nuorista haastatelluista Seppälä antoi oivaa palautetta oppaan käytöstä käytännössä, joka on huomioitavaa saavutettavuuden valossa. Nykyään suurimmalla osalla talouksista on jo tietokone tai dvd-soitin kotona, millä opasta voi toistaa. Jos kyseinen opas olisi laadittu esimerkiksi kymmenen vuotta aiemmin, ei kaikilla olisi todennäköisesti laitteistoa kotonaan, jolla oppaaseen voisi perehtyä. (Seppälä 2009.) Kyseisten teknisten edellytyksien ei voi olettaa tänä päivänäkään vielä täyttyvän. Sainio koki oppaan muodossa hyviä ja hankalia puolia. Hankaluutena hän näki digitaalisen muodon siksi, että sitä ei pysty samalla tavalla selaamaan tai kantamaan mukana kuin kirjaa vaan se tarvitsee aina teknisen apuvälineen tarkastelunsa tueksi. (Sainio 2009.) Vaikka opasta laadittaessa pyrittiin siihen, että se olisi kaikkien saatavilla ja kaikille houkutteleva, ei tällaisiin asioihin ollut kiinnitetty huomiota projektin suunnittelussa tai sen aikana.

Medialukutaitoa ja freireläistä lukutaidon teoriaa sovellettaessa laadittuun oppaaseen, voi haastatteluihin sekä teoreettiseen viitekehykseen nojaten tehdä päätelmän, että nuorille dvd-muodossa oleva opas on helpompi ja miellyttävämpi tapa tarkastella tämän tyylistä informaatiota. On omattava kuitenkin kriittistä medialukutaitoa. Lehtimaja viittaa Freiren pedagogiikkaa käsittelevässä sarjakuvassaan mediatutkija Teppo Turkkiin, jonka mukaan nykypäivän mediat ovat samat kuin ennen eli lukeminen, näkeminen ja kuuleminen, mutta apuvälineet vain vaihtuvat. Tärkeää on osata lukea ja kirjoittaa, joka on väylä medialukutaitoon, joka on todellisuuden hahmotuksen taitoa erilaisten välineiden viestien kautta. Silloin on ymmärrettävä itseään ja suhdettaan median välittämään todellisuuteen. Turkin mukaan nykyään on huonommat edellytykset pärjätä yhteiskunnassa jos ei omaa kykyä kriittiseen medialukutaitoon. Hän lisää myös, että nyky-yhteiskunnassa kommunikaatio on yhä enemmän mediavälitteistä. (Lehtimaja 2006, 55-57.) Pyrimme luomaan modernin oppaan, jota on myös helppo soveltaa ja hakea tarvitsemansa tieto sieltä. Sen merkitys täydentyy Turkin medialukutaitoa koskevissa lausunnoissaan. ”Massamedioiden kehitys passivoi perinteistä osallistumista, mutta synnytti myös uusia sosiaalisen osallistumisen muotoja

(Kurki 2000, 13).” Opasta voidaan edeltävän Kurjen sanoman mukaan soveltaa käytettäväksi uudenlaisen sosiaalisen osallistumisen välineenä.

Oppaan käyttöä ja sieltä tiedon hakemisesta arviota pyydettyä haastateltavat näkivät, että tämä on riittävä opas minkä tahansa tapahtuman järjestämiseen, vaikka sen esimerkit ja painopiste ovatkin musiikkitapahtuman järjestämisessä. Suurin osa haastateltavista ei myöskään tapahtumatuotannon tai järjestämisen oppaisiin ollut ennen perehtynyt, joten muihin oppaisiin vertailulle ei ollut pohjaa. Kävi ilmi, että haastateltavat olivatkin tyytyväisiä, että saivat tätä kautta tiedon *Mitä pitää muistaa?* –oppaasta sekä siitä, että vastaavanlaisia on enemmänkin olemassa. He myös toteivat varmasti hakevansa tästä oppaasta neuvoa ja tukea järjestäessään tapahtuman.

”Täällä nyt ei tapahtumia siis ees oo tai no nuorille suunnattua vois olla enemmänki. Ja sehän ois niinku parempi, että nuoret ite järjestää niitä ja munki mielestä ton perusteella kyl mää ainaki pystyisin jotenki tapahtuman järjestämään sen perusteella. Niillä ohjeilla, että on ne aika tärkeitä sillai, et emmä kyllä tosta vaan vois ite ruveta järjestämään, mutta jos on tollane niin se ainaki helpottaa tosi paljo.” (Seppälä 2009.)

Kysyessäni Loimaalla työskentelevältä musiikinopettajalta Makolta arviota oppaan mahdollisesta käytöstä musiikintunneilla ei tarkoitukseni ollut, että se toimisi varsinaisena opetusmateriaalina vaan nuorten motivoijana esimerkiksi valinnaisilla kursseilla, ja saada mahdollisesta käytöstä arvio. Hänen mielestään tämä on oiva työkalu sellaisille nuorille, joilla on palo jonkinlaisen tapahtuman järjestämiseen. ”Tämä toimii vain tukevana johtuen siitä, että ikäkausi on pääosin sen verran nuori. Jos ajatellaan sitä ikäkauden kehitystasoa yleisellä tasolla, universaalisti, niin silloin tällainen voi toimia apuna, mutta yleensä siinä perusopetusikäisten kohdalla tarvitaan aikuisten tukea – ja lukiotasollakin, hyvin usein.” (Mako 2009.) Opasta ei ole tarkoitettu viralliseksi koulumateriaaliksi.

4.3 Tukea ja turvaa

Haastatteluissa sekä teoreettisessa viitekehyksessä on ilmennyt, että on hyvä olla uusia asioita aloittaessa joku johon turvata. Oli kyseessä sitten hieman vastuullisempi tehtävä tai vain jokin pienempi. Haastateltavista kaikki koki, että opas toimii mai-

niona innoittajana nuorille, jotka tahtovat mahdollisesti tapahtumaa lähteä toteuttamaan. Sen lisäksi he näkevät olevan tarpeellista, että joku kokeneempi on prosessissa mukana – tuomassa turvaa ja tukea sekä neuvomassa hankalien asioiden kanssa. Lisäksi juridisten asioiden ollessa tapahtumaa tehdessä kyseessä ei alaikäinen nuori voi niitä asioita edes tehdä. On suuri askel ottaa koko yhteisöstä vastuuta. Lisäksi taloudelliset vastuut tuovat usein paineita.

Kysyttäessä näkeekö oppaan olevan riittävä työkalu nuorille tapahtuman tekemiseen vai olisiko suotavaa olla vanhempi mukana toiminnassa, oli Wilénin vastaus hyvin laaja ja kattava – verrattavissa hyvinkin sosiokulttuurisen innostamisen prosessiin ja innostajana toimimiseen. Wilén mainitsi nuorten usein kysyvän neuvoa ja hän neuvovansa mielellään, mutta jos hän ei kysymykseen vastausta tiedä niin asia on selvitetty yhdessä. Tämä toimii mainiona esimerkkinä yhdessä tekemisestä, subjekti-subjekti-suhteesta.

”Tuo on semmonen juttu, et tietysti ku mä oon niin kauan tämmösessä työssä ollu, et kyl he tarvii sellaisen selustatuen taustatuen, et on sit niinku kätevä kysyä jos on joku epävarma kohta. Tai et he ovat osanneet ajatella sen ihan oikein, mut sit he haluaa jotenki niinku varmistuksen, et ”onks tää nyt jees”. Sillon se sit taas etenee ja he siirtyvät taas toiseen vaiheeseen. Eli taustatuki, semmonen turva, ehdottomasti täytyy olla ja sit just jos he ovat esimerkiksi alle 18-vuotiaita, et nää vastuukysymykset selvitetään ja mikä on se järjestävä organisaatio. Mut silti, että heillä on se tila itse tehdä, mutta se riippuu sitten aika paljon just, että siinä mukana on sellaiset aikuiset mukana, jotka hiffaa tän jutun. Että ei tyrkytä vaan on tarjolla, mites tän sanois...” (Wilén 2009.)

Nuoret myös itse näkevät vastuun olevan suuri yksin nuorille kannettavaksi. He kaipaavat tekemiseensä tukea, neuvoja sekä ohjaajan - vaikka haluaisivat itsenäisestikin tapahtumia järjestää:

”No siis kyllä nyt tosta tiatoo saa sen verran, et ainaki alkuun pääsee sitte. Kyllähän siä varmaan joku niitä on aikaisemmin järjestäny. Et emmää usko, et pelkästään, et jotkut tällaset, et laitetaan niinku järjestämään joku tapahtuma ilman mitään ohjeita.” (Torkkeli 2009.)

”Mää oon ihan samalla kannalla, et niinku parhaiten sen tapahtuman sais varmaan onnistumaan just sillä, että olis nuoria ja ne olis vaikka kattonu ton läpi ja vanhoja kehäkettuja, ko tiätää vähän asioista. Siltä pohjalta, et olis molemmista suunnista sitä mieli-pidettä ni sais varmaan aika hyvän tapahtuman aikaseks.” (Seppälä 2009.)

Innostajia tarvitaan projektissa siihen asti, kunnes osallistujat ovat valmiita itse kantamaan vastuun projektissa ja ryhmän sisällä tapahtuvista asioista. Tämä on myös

innostamisen tavoitteena – luoda ryhmän toiminta rohkeaksi, dialogiseksi sekä vastuuta kantavaksi. On vaikeaa havaita milloin tähän tavoitteeseen todella on päästy, varsinkin innostamisen ihanteellisessa subjekti-subjekti – suhteen ollessa kyseessä. (Kurki 2000, 136.)

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET JA POHDINNAT

Oppaan on todettu tässä tutkimuksessa toimivan rohkaisijana ja innoittajana. Se ei kuitenkaan yksinään riitä nuorille, jotta he lähtisivät tapahtumaa tekemään. Olen teoreettisen viitekehyksen ja haastatteluiden valossa tullut tulokseen, että laadittu opas on ollut toimiva ja tarpeellinen tuote. Produkti itsessään on onnistunut, mutta onko selkeä puute ettei työhön sisällytetty nuorten kanssa toteutettua projektia tai jatkanut muuten työtä pidemmälle?

On myönnettävä, että työ on tämän projektin ja opinnäytteen osalta tehty, mutta mikään ei estä minua työskentelemästä aiheen parissa myöhemmin lisää. Opin prosessin aikana paljon uutta kulttuuristen aktiviteettien hyödyntämisestä. Haastattelut ja teoreettinen viitekehys toi oppaan suhteen paljon uusia näkemyksiä ja tietoa. Työlle asettamieni tavoitteiden näen toteutuneen. Tavoite oli luoda toimiva ja laadukas opas nuorille. Myös henkilökohtainen tavoitteeni toteutui – kehityin kirjoittajana.

5.1 Limittäin, lomittain – oppaan toivotut vaikutukset

Haastatteluista tulkitsin, että Loimaan alueella toivotaan ja nähdään olevan oppaalla vaikutusta. Sen vaikutukset eivät välittömästi välttämättä näy, mutta ajan saatossa alueelle syntyy oppaan innoittamana jotain uutta.

”Uskon, ja toivon, kun ollaan menty jotenkin tässä rinnakkain. Se on jotenkin niinku se, et nää yhdistyksen perustaminen ja oppaan tekeminen ja tän kaikenlaisen musiikkiharrastuksen selvittäminen ja nimenomaan nuorten kannustaminen harrastuksen pariin niin se sattui niinku limittäin lomittain. Kyllä ehdottomasti.” (Wilén 2009.)

Hakalan mukaan tehty opas vaikuttaa Loivari ry:n toimintaan jos yhdistyksen toimijat oppaasta tiedon saavat. Hän korostaa oppaan saatavuutta. Sen on käytävä helposti. ”Koska siellä on innokasta porukkaa ja niistä nuorista sälleistä, mikkä ny on kolme-toista viistoista -vuotiaita niin niistä todennäköisesti jää aktiiviseen toimintaan kun tulee ikkää lissää.” (Hakala 2009.) Tämän myötä korostuu sosiokulttuurisen innostamisen toiminnan merkittävyys. Yhdessä luotu jatkuu innostajan siirryttyä sivuun. Se synnyttää jotain, joka on tulevaisuusorientoitunutta. Loivari ry:ssä on toiminta-ajatuksen taustalla se, että nuoret ja vanhemmat tekevät ja oppivat yhdessä. Kurjen mukaan aito osallistuminen on intensiivistä ja sitoutuvaa sekä ihmisten välistä kohtaamista (Kurki 2000, 167).

Perinteen siirtämisen muodot ovat kulttuuri ja ympäristösidonnaista. Kulttuurin siirtyminen sukupolvelta toiselle ei ole enää nykyään itsestään selvää ja yksinkertaista. (Kalhama, ym. 2006, 17.) Wilén mainitsi haastattelussaan, että Loivari ry on oiva ympäristö siirtämään yhdistysmuotoisen musiikin harrastamisen perinnettä sekä jakamaan kokemuksen myötä vanhemmille tullutta, esimerkiksi tapahtuman järjestämisen, tietoa. Tässä tiedon ja perinteen siirtämisessä Wilén näki tehdyn oppaan olevan todella hyvä tuki.

5.2 Oppaan tulevaisuus

Tutkimukseni edeltävissä kohdissa olen todennut ja tullut sitä toteuttaessani tuloksiin, että oppaalla on tulevaisuudessa Loimaalla tarvetta. Se toivotaan saatavaksi dvd:ltä myös internettiin yleiseen tarkasteluun. Oppaan internettiin, esimerkiksi Loivari ry:n, saatettaessa se palvelisi laajemminkin kuin vain Loimaan seudun asukkaita. Lisäksi se olisi helpommin muokattavissa ja tieto päivitettävissä. Jos opas saadaan jaetuksi oikeille ihmisille oikeaan aikaan, se synnyttää hyvinkin todennäköisesti alueelle uutta. Tutkimuksessani olen tullut tuloksiin, kun innostamisen valossa aktiivisuus lähtee ihmisestä itsestään, ei ole varmuutta siitä mikä mahdollisen uuden tapahtuman on Loimaalle synnyttänyt. Onko se kyseinen *Mitä pitää muistaa?* –opas vai jokin ihmisen sisältä kummunnut into? Vai onko se mahdollisesti jokin muu ulkopuolinen tekijä?

Näen tutkimukseni ja projektini valossa syntyneen hyvinkin tarpeellisen tuotteen nykyhetkeen Loimaalla, jossa on havaittavissa tällä hetkellä aktivoitumista yhteisöllisyydessä, esimerkiksi Loivari ry:n kautta, ja sen myötä uusien tapahtumien syntyminen. Torkkeli totesi haastattelussaan oppaan olevan hyvä työkalu myös Loimaan nuorisovaltuustolle, jotka ovat alkaneet järjestää enevissä määrin alueen nuorille tapahtumia. Tarvetta ja tilausta oppaalle todettiin haastatteluiden myötä olevan enemmänkin. Nuorison ollessa nykyään medialukutaitoisia, he ymmärtävät kyseessä olevan tapahtuman tekemiselle neuvoja antavan oppaan, eikä lakikirjan, jota on noudatettava. Eri asia on ovatko nuoret todellisuudessa kriittisiä median lukijoita, kuten freireläinen teoria lukutaidolla opettaa. Jo tehtyä opasta ja sen kopioita ei voi enää muuttaa, mutta sen uusia versioita voi. Freiren mukaan tulevaisuutta ei oteta vastaan valmiina, vaan se luodaan itse (Freire 2005, 41).

”Ilman yhteenkuuluvuuden ja yhteen hiileen puhaltamisen tunnetta meillä ei oikeastaan ole yhteisöllistä elämää ja sen suomaa turvaa ja merkitystä. Yhteisöllisen elämän voimavarat ovat yhteisyys, yhteenkuuluvuus, tuki ja rajat, merkityksellisyys ja identiteetti. Ilman näitä meidän elämämme ei voi olla sosiaalisesti kestävä. Siitä puuttuu merkitys, jatkuvuus ja vakaa suunta.” (Lähteenoksa 2008, 116).

LÄHTEET

Julkaistut:

Bardy, Marjatta & Känkäinen, Päivi 2005. Omat ja muiden tarinat. Ihmisyyttä vaalimassa. Vammala: Vammalan Kirjapaino Oy.

Freire, Paulo (2005). Sorrettujen pedagogiikka. Suom. Kuortti, Joel. (1. painos). Tampere: Vastapaino.

Harjula, Heikki & Lundström, Ilona & Kivelä, Torsti & Majoinen, Kaija & Myllyntaus, Oiva 2004. Martti, Vahermo (toim.). Toimiva Kunta. Sipoo: Silverprint Oy.

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2001. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2008. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Hosia, Vuokko & Keränen, Jukka & Koukkunen, Kalevi 2001. Sivistyssanakirja. (1. painos). Juva: WS Bookwell Oy.

Kalhama, Pilvi & Kitola, Arja & Walamies, Molla 2006. Kulttuurikasvatuksen konteksteja ja määrittelyä. Kalhama, Pilvi & Vartiainen, Pekka (toim.). Kulttuurista kasvua. Näkökulmia kulttuurikasvatukseen. Humanistinen ammattikorkeakoulu: Helsinki. 12-39.

Lehtimaja, Lissu 2006. Freiren kyydissä. (1. painos). Jyväskylä: Gummerrus kirjapaino Oy.

Luukkainen, Olli (toim.) 2002. Sivistyksen avaimet. Opetus ja kulttuuri matkalla vuoteen 2010. (1. painos). Helsinki: Suomen Kuntaliitto.

Lähteenoksa, Meri 2008. Viisas arki. Opas yhteisöllisyyteen. (1. Painos). Helsinki: Like Kustannus.

Mäkelä, Hannu 2009. Mitä pitää muistaa? Email laura.taberman@loimaa.fi.

Kinnunen, Pekka & Penttilä, Liisa & Rantala, Jaakko & Salonen, Kauko & Tervo, Timo 2003. Innostuskirja. Nyt! Sosiokulttuurisen toiminnan polunpäitä. (1. painos). Opin-
tokeskus Kansalaisfoorumi.

Kurki, Leena 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen. Tampere: Vastapaino.

Taberman, Laura 2010. Loimaan kulttuuripalvelut. Työssäoppimisraportti. Turku.

Tuliainen, Johanna 2005, Kulttuurinen nuorisotyö, essee,
www.kulttuurinennuorisotyö.fi, 9.5.2010.

Haastattelut:

Hakala, Jyrki. Nuorisotyöntekijä. 5.10.2009. Loimaa. Taberman, Laura.

Keskitalo, Katri. Lukiolainen. 27.10.2009. Loimaa. Taberman, Laura.

Mako, Matti. Ylä-asteen ja lukion musiikin lehtori. 8.10.2009. Loimaa. Taberman, Laura.

Sainio, Joni. Asiakaspalvelija. 19.11.2009. Loimaa. Taberman, Laura.

Silvennoinen, Marko. Loivari ry:n puheenjohtaja. 8.10.2009. Loimaa. Taberman, Laura.

Topihulmi, Eeva-Leena. Lukiolainen. 22.10.2009. Loimaa. Taberman, Laura.

Torkkeli, Akseli & Seppälä, Eetu. Musiikin aktiiviharrastajia, ylä-astelaisia. 8.12.2009. Taberman, Laura.

Wilén, Hannele. Äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori. 6.10.2009. Loimaa. Taberman, Laura.

LIITE 2. Oppaan julkistamistilaisuuden ohjelma

OHJELMA

7.1.2009

Mitä pitää muistaa? –oppaan julkistamistilaisuus

17.00 Kahvia ja naposteltavaa

17.15 – 17.20: Laura Taberman avaa tapahtuman. Ohjelman esittely.

17.20 – 17.40: *Mitä pitää muistaa?* – käsikirja. Laura Taberman ja Stiina Lerkki.

17.45 – 18.15: Heikki Huhtanen, Case Vastakulttuuriklubi.

18.20 – 18.35: Siiri Laaksonen, musiikkiesitys.

18.40 – 18.55: Loivari, Loimaan elävän musiikin yhdistys – Jäseneksi liittyminen ja tulevaisuuden suunnitelmia. Marko Silvennoinen ja Hannele Wilén

18.55 –19.00: Kiitos

LIITE 3. Haastattelurunko teemahaastatteluihin

1. Nimesi, ikäsi, ammattisi?
2. Harrastuksesi?
3. Mikä on mielipiteesi tehdystä oppaasta?
 - sisältö
 - visuaalisuus
 - käytetty kieli
 - tekninen toimivuus
 - visuaalisen ilmeen ja sisällön toimivuus yhteen
4. Oppaan muodosta? Digitaalinen vai painettu?
5. Opas on laadittu Loimaan kulttuuripalveluiden toimesta. Luoko se mahdollisesti a) ennakkoluuloja tai ennakkokäsityksiä b) ennako-odotuksia?
6. Koska opas on erityisesti nuorille suunnattu niin näetkö sillä olevan tällä hetkellä tarvetta tai tilausta Loimaalaisten nuorten keskuudessa?
7. Näetkö kyseisen oppaan rohkaisevan tai innostavan
 - a) yksin harrastavaa lähtemään mukaan ryhmätoimintaan?
 - b) nuoria tekemään erilaisia tapahtumia lisää?
 - c) nuoria ja vanhempia toimimaan yhdessä?
8. Jos nuori tai nuoret haluaisivat jonkin tapahtuman järjestää niin näetkö kyseisen oppaan olevan riittävä työkalu opastamaan tapahtuman järjestämisessä vai näetkö vanhemman/kokeneemman ohjauksen tai tuen tarpeelliseksi nuorille?
9. Oletko vastaavanlaisiin tapahtumatuotannon oppaisiin törmännyt ennen?
10. Loimaalla on uusi elävän musiikin yhdistys. Näetkö oppaan vaikuttavan sen toimintaan?
11. Olitko tietoinen tehdystä oppaasta ennen haastattelupyyntöä?